

ISO vreest aantasting rechten student-bestuurders

Student-bestuurders zullen voortaan minder snel steun uit het afstudeerfonds krijgen. Dat zou volgens studentenorganisatie ISO wel eens het onbedoelde gevolg kunnen zijn van de invoering van de spaarregeling voor studiepunten. Het ISO heeft daarover bij minister Ritzen aan de bel getrokken.

door
Hanne
Obbink
HOP

Het ISO had vorig jaar zomer minister Ritzen door middel van een kort geding gedwongen een spaarregeling voor studiepunten op te stellen. Ritzen had zo'n rege-

ling toegezegd aan de Tweede Kamer, maar was daar later op teruggekomen. De spaarregeling moet studenten die een bepaald studiejaar de temponorm niet halen, de kans geven dat met studiepunten uit een volgend jaar goed te maken. Over de hoofdlijnen van de regeling zijn ISO en minister het al sinds oktober eens, maar desondanks is de regeling nog steeds niet van kracht. Het ISO

maakt zich zorgen over de onzekerheid die dit voor studenten schept, te meer daar de regeling met terugwerkende kracht op 1 september 1995 zou moeten ingaan.

Extra punten

In een brief aan minister Ritzen spreekt het ISO ook de vrees voor misbruik van de spaarregeling uit. Het ISO is ter ore gekomen dat sommige instellingen student-bestuurders geen steun uit het afstudeerfonds meer willen geven. Dat is niet nodig nu er een spaarregeling is, vindt men. Als studenten door bestuurswerk de temponorm niet halen, moeten zij het jaar daarop gewoon extra punten halen.

Volgens het ISO denkt met name

de Universiteit van Amsterdam in deze richting. Maar, zegt voorzitter Sjeff van Gool, 'je kan er zeker van zijn dat dat niet de enige instelling is die de spaarregeling zo wil gebruiken.' Een woordvoerder van de afdeling studenten-zaken van de Universiteit van Amsterdam ontkent overigens dat de UvA al plannen heeft om student-bestuurders voortaan naar de spaarregeling te verwijzen. Universiteiten en hogescholen vrezen dat hun afstudeerfondsen snel leeg raken als de soepelere regels voor uitkeringen uit dat fonds van kracht worden. De fondsen zijn bedoeld voor steun aan studenten die vanwege bijzondere omstandigheden (zoals bestuurswerk en ziekte) niet op tijd kunnen afstuderen.

Die versoepeling, waarover de

Tweede Kamer binnenkort beslist, houdt in dat studenten niet meer hoeven aan te tonen dat zij zonder bijzondere omstandigheid wel op tijd zouden zijn geweest. De VSNU is ertegen dat die nieuwe regels voor alle studenten gaan gelden, omdat dat te veel geld gaat kosten; de universiteiten willen dat ze alleen voor aankomende studenten laten ingaan.

Het ISO is nu bang dat universiteiten en hogescholen de spaarregeling voor studiepunten gaan gebruiken om voorziene tekorten in afstudeerfondsen te helpen voorkomen. Dat noemt het ISO 'zeer onwenselijk'. Het wil dan ook snel met minister Ritzen over het gebruik van de regeling overleggen.

TUE viert jubileum met rede en muziek

De veertigste dies natalis van de TUE wordt gevierd op vrijdagmiddag 26 april met een bijzondere zitting van het college van decanen. Deze lustrumviering wijkt af van de gebruikelijke. Normaliter verzorgen de faculteiten bij toerbeurt de dieslezing, nu spreekt rector prof.dr. Jack van Lint persoonlijk deze rede uit. Voor deze gelegenheid koos hij voor het onderwerp: 'De relatie

van de TUE met het bedrijfsleven, in de toekomst en hoe het ontstaan is.' Tevens zijn alle rectoren of hun plaatsvervanger van de andere universiteiten aanwezig. Na een muzikaal intermezzo, verzorgd door het blazersensemble Auletes van het ESMG, worden drie eredoctoraten toegekend. Meer over deze eredoctoraten kunt u lezen op pagina 5 van dit nummer. Aansluitend wordt voor de tweede maal de ontwerpersprijs uitgereikt voor het beste ontwerp van het Stan Ackermans Instituut. De zitting begint om 14.30 uur in het auditorium. Toehoorders wordt gevraagd uiterlijk 14.20 uur in de zaal plaats te nemen. Na afloop van de diesviering is er een receptie, die naar verwachting zal beginnen om 16.15 uur.

Deze week

3 Toekomstig rector prof.dr. Martin Rem sprak dinsdag op uitnodiging van de Progressieve Fractie over zijn visie op de TUE. Slechts dertig mensen bezochten deze bijeenkomst.

7 Prof.dr. Gideon Keren van de faculteit Technologie Management onderzoekt de rationaliteit van ons gedrag. Volgens hem is de mens een kortzichtig wezen en ook bij wetenschappers komt kortzichtig gedrag voor.

14 Drs. Jos Geijssel, sportfysioloog bij Ajax en het Nederlandse volleybalteam, sloot zaterdag de sport-informatiemarkt af met een boeiend betoog over onder meer het Ajax-systeem en het nut van sporttesten.

TUE Alumnidag zeer geslaagd

Vorige week vrijdag organiseerde de TUE voor het eerst een algemene alumnidag voor haar oudstudenten. Alumni officer Simone de Bruijn was zeer ingenomen met de opkomst: 'Het was zeer bevredigend om te zien dat maar liefst meer dan duizend afgestudeerden gehoor hadden gegeven aan de uitnodiging om het contact met de universiteit en hun oudstudegenoten weer aan te halen.' Foto: John Claessens

Lintjesregen gaat aan TUE voorbij

door
Jan
Ummels

De TUE deelt deze keer niet mee in de jaarlijkse lintjesregen op Koninginnedag. De problemen die zich voordoen bij het nieuwe toekenningssysteem treffen blijkbaar ook de universiteit. De aanvragen die zijn gedaan zijn allemaal afgewezen of aangehouden. Het waarom is niet helemaal duidelijk. Zeker is wel dat de op vrijdag 26 april geplande receptie niet hoeft door te gaan. Bij verschillende Brabantse gemeentes worden er duidelijk minder lintjes uitgereikt. Een aantal burgemeesters heeft zich hier al over beklagd. Volgens burge-

meester Welschen van Eindhoven moeten de problemen onder de noemer 'kinderziektes' worden gerangschikt. Het Kapittel voor de Civiele Orden dat dit jaar voor het eerst met de aanvragen voor de onderscheidingen te maken heeft, laat echter weten dat veel burgemeesters de aanvragen te laat hebben ingediend. Hoe het ook zij: het is in ieder geval bijzonder sneu voor de drie medewerkers die de TUE heeft voorgedragen. Zij delen nu niet in de lintjesregen. Teleurgesteld is ook Tonnie Driessen. Zij is medewerkster van het bureau Protoculaire Zaken. Al heel wat jaren heeft zij te maken met de aanvragen voor een onderscheiding die de universiteit doet. Driessen: 'Ook dit jaar is er door de TUE een aantal voordrachten gedaan. Ze zijn echter

allemaal afgewezen of aangehouden. Dat is me in al die jaren nog nooit overkomen.' Volgens Driessen zouden de aanvragen naar haar schatting zeker gehonoreerd moeten worden. Zij denkt dan ook dat het Kapittel nog niet aan de afhandeling van de aanvra-

gen is toegekomen. Zij heeft een uitgesproken mening over de nieuwe manier van toekennen van een onderscheiding. Driessen: 'Het is heel duidelijk. Dit jaar hebben voor het eerst de maatschappelijke belangen sterk geprevalleerd in een voordracht.'

Mensen

Vrijdag 3 mei houdt **prof.ir. Frans Soetens** zijn intrede met als titel 'Constructief ontwerpen in aluminium'. Soetens (1948) werd in september vorig jaar benoemd tot hoogleraar in de faculteit Bouwkunde voor het vakgebied aluminiumconstructies. Deze bijzondere leerstoel is ingesteld op initiatief van de Stichting Aluminium Centrum en TNO Bouw. Prof. Soetens houdt de rede naar aanleiding van zijn ambtsaanvaarding in de blauwe zaal van het auditorium, aanvang 16.00 uur.

Jan Vlemmix kreeg vrijdag 12 april door burgemeester drs. H. Terwisse van de gemeente Nuenen de versierselen uitgereikt behorende bij de koninklijke onderscheiding Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Vlemmix heeft tot 1 januari gewerkt als hoofd

Facility Management van de Bouw Technische Dienst. Daarnaast was hij lid van de universiteitsraad, de Ideeëncommissie en lid/secretaris van de Kunstcommissie. Tot 30 april is in de Nuenense Openbare Bibliotheek een expositie waarin werken van amateur-landschapsschilder Vlemmix te bezichtigen zijn.

TWG zoekt begeleiders

De Technische Werkwinkel Gezondheidszorg (TWG) zoekt voor opdrachtbegeleiding, per 1 mei, een tweede- of derdejaars studentassistent(e) (in bezit van P) met organisatorische capaciteiten, communicatieve vaardigheden en technisch inzicht, voor min. zes uur per week. Interesse? Stuur dan vóór 2 mei een brief naar: TWG tav Ilja van Wilpe, W&S 2.16. Informatie: tst. 4410 tussen 12.30 en 13.30 uur.

Andere tijden ABN/AMRO

Maandag 6 mei wijzigen de openingstijden van het filiaal van de ABN/AMRO Bank NV op vloer 1 van het hoofdgebouw. De kasuren blijven: maandag t/m vrijdag van 10.00 uur tot 14.00 uur. De adviesuren worden: maandag t/m donderdag van 10.00 uur tot 17.00 uur. Vrijdag van 10.00 tot 14.00 uur.

Leve(n)de Technologie

de biologische luchtzuivering in de ruimtevaart. Het symposium eindigt met een forumdiscussie en vindt plaats in de blauwe zaal van het auditorium. Prof.dr. E. Meijer is dagvoorzitter. De kosten zijn fl. 17,50 voor studenten, fl. 30,- voor AIO's en fl. 60,- voor universitaire medewerkers. Deze prijzen zijn inclusief symposiumbundel, lunch en afsluitende borrel. Voor aanvullende informatie en aanmelding: TSV Jan Pieter Minckelers, SL 0.27, tst. 3756, fax 2442576.

Studievereniging Jan Pieter Minckelers van de faculteit Scheikundige Technologie houdt donderdag 9 mei het symposium 'Leve(n)de Technologie', over de toepassingsmogelijkheden van micro-organismen. De symposiumsprekers zijn afkomstig uit het bedrijfsleven of uit gerenommeerde researchinstituten. Zij zullen ingaan op de inzetbaarheid van micro-organismen in de hedendaagse chemie. Onderwerpen die aan bod komen zijn: het gebruik van biokatalyse in de productie van chirale fijnchemicaliën, productie van voedingsmiddelen en medicijnen, verwijderen van natuurvreemde stoffen uit het milieu en de productie en eigenschappen van bacteriële polyesters. Ook worden de specifieke problemen en mogelijkheden tijdens het ontwerpen en bedrijven van bioreactoren behandeld. De laatste lezing gaat over een bijzondere toepassing van micro-organismen, namelijk

Hoogleraar Chemie, sir John Meurig Thomas van de Royal Institution of Great Britain in Londen en Master of Peterhouse te Cambridge, houdt donderdag 25 april om 15.00 uur een lezing in promotiezaal 4 van het auditorium. Prof. Thomas die vrijdag 26 april een eredoctoraat van de TUE ontvangt, zal spreken over sir Humphry Davy en Michael Faraday. Deze twee Britse natuurwetenschappers werkten beiden voor de Royal Institution van Groot

NSK-Orkest audities

Het Nederlands Studenten Kamer Orkest (NESKO) houdt 6, 8, en 10 mei haar jaarlijkse audities. Het orkest wordt elk jaar opnieuw samengesteld. Het komt twee weekeinden en twee weken bij elkaar om, olv dirigent Daan Admiraal, een programma in te studeren en een tournee te geven. Studenten uit het hele land worden uitgenodigd te auditeren. Op 6 en 8 mei zijn er audities in Utrecht en op 10 mei in Amsterdam. Voor aanmelding of meer informatie: tel. 030-2441392 of 020-6714268.

Voordracht eredoctor Thomas

Britannië. Zij legden daar elk op eigen wijze de basis voor veel moderne natuur- en scheikunde. Door hun boeiende voordrachten met demonstraties maakten zij de natuurwetenschap voor een groot publiek aantrekkelijk. Prof. Thomas zal de kwaliteiten en de verschillen tussen beide wetenschappers belichten.

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Technische Universiteit Eindhoven.

© 1996. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk of welk medium dan ook zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen, van welke aard dan ook, te wijzigen.

Redactie:
Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Han Konings (eindredacteur), Désiree Meijers, Jan Ummels, Gerard Verhoogt

(Student)Medewerkers:
John Buitjes, Jannigje Gerritzen, Willem van Rossum, Maurice Schaeken, Siem Simonis, Moniek Stoffele

Redactieraad:
Geert Jan Laan, prof.dr.ir. Harry Lintsen, drs. Maarten Pieterse, Mirte van de Pol, prof.dr. Frans Sluijter, mr.drs. Ben Donders (secretaris)

Ontwerp en lay-out:
Ben Mobach

Druk:
Drukkerij E.M. de Jong B.V.
Baarle Nassau

Advertenties:
Van der Meulen Promotions, Fivel 27, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, Tel. 0512 - 520936, Fax 0512 - 517415
e-mail: vdm@euronet.nl

Kopij:
Kopij moet op diskette een week voor de verschijningsdatum voor 15.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

Redactie-adres:
Technische Universiteit Eindhoven, HG 1.19, postbus 513, 5600 MB, Eindhoven, Tel. 040 - 2472961/2473815; Hoofdredactie, HG 1.20, Tel. 040 - 2474441, Fax 040 - 2456033
e-mail: cursor@cur.tue.nl
http://www.tue.nl/studium_cursor/cursor.html

Open opinies:
Lezersbrieven worden alleen dan geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. Alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en telefoonnummer van de afzender.

Rector designatus breekt lans voor TEMA

'Ik heb wel eens de indruk dat we niet genoeg reclame maken voor TEMA', vindt toekomstig rector prof.dr. Martin Rem. Hij deed deze uitspraak tijdens een door de Progressieve Fractie georganiseerde bijeenkomst op dinsdag 23 april. De PF had Rem uitgenodigd om in een openbare bijeenkomst zijn visie te geven op de TUE.

door
Fred
Gaasendam

Rem zag deze bijeenkomst vooral als een kennismaking, hetgeen onder andere resulteerde in een exposé over zijn levensloop tot nu toe. Opvallend element in zijn curriculum vitae is een jarenlange verbintenis met Caltech, de beroemde technische universiteit in Californië. De kencijfers van

Caltech zijn ongebruikelijk: slechts 900 studenten, ongeveer 800 aio's en een staf die net zo groot is als in Eindhoven. Ter completering van het beeld: maar liefst vijf Nobelprijswinnaars. Wat Caltech vooral zo bijzonder maakt volgens Rem, is de combinatie van fundamenteel onderzoek en samenwerking met het bedrijfsleven.

Industriële mainport

Martin Rem ging in zijn presentatie in op een aantal positieve en

negatieve kanten van de TUE. Een positieve waardering viel de TUE-campus ten deel. 'Er zijn wel eens mensen die zeggen dat de TUE grijs is', aldus Rem, 'maar dat zijn dan vooral mensen van de TUE zelf. Wanneer je met buitenstaanders over het TUE-terrein wandelt, valt het iedereen op hoe mooi groen het is. Zeker het dal van de Dommel gooit hoge ogen. Daar komt nog bij dat al dit fraais slechts op een paar minuten loopafstand ligt van het Centraal Station van Eindhoven.' Hoge functionele waarde kent Rem toe aan het loopbruggenstelsel tussen de gebouwen van de TUE. Zuidoost-Brabant, zo bleek uit het betoog van Rem, is voor een technische universiteit voorts een uitstekende omgeving om te vertoeven. Het zuidoostelijke deel van Nederland wordt tegenwoordig wel geafficheerd als 'industriële mainport van Nederland'. Alhoewel dit in de zaal onderdrukt gelach tot gevolg had, bleek uit de cijfers en grafieken die Rem presenteerde toch dat dit terecht was. Zuidoost-Brabant is de meest kennisintensieve regio van

heel Nederland, op afstand gevolgd door nota bene de Gooi- en Vechtstreek. De cijfers, zo meldde Rem tussen neus en lippen door, waren afkomstig van het ministerie van Economische Zaken en dus onafhankelijk opgesteld. Verder is Zuidoost-Brabant een regio die boven het landelijk gemiddelde uitsteekt waar het de industrialisatie betreft. Het aandeel dat de regio heeft in moderne industrie heeft springt er ook uit.

Ontwerpersopleidingen

Maar de TUE weet soms niet goed te profiteren van deze stimulerende omgeving, zo bleek uit het vervolg van Rem's verhaal. Het aantal wetenschappelijke publicaties ten opzichte van andere universiteiten valt, zeker gezien het aantal personeelsleden, relatief tegen. Ook het aantal proefschriften mag best hoger van Rem. Verontrustend is naar zijn idee het feit dat een concurrerende universiteit als Twente meer geld uit het bedrijfsleven genereert dan de TUE. Dat klemt des te meer, omdat de eerste geldstroom fors terugloopt. Gemiddeld blijkt de TUE meer geld uit de eerste geldstroom te krijgen dan andere universiteiten. De eerste prioriteit van de TUE, zo

sloot Rem zijn verhaal af, ligt bij het aanbieden van hoogwaardig technisch onderwijs. Hij gaf aan dat de TUE daar al aardig wat aan doet, met als voorbeeld de ontwerpersopleidingen, een bij het bedrijfsleven zeer populaire activiteit van de TUE. Technology assessment mag wat Rem betreft wel wat meer gaan leven bij de TUE. Voor een item als continuïteit education zou de TUE misschien een instelling als het Stan Ackermans Instituut moeten oprichten.

Bij de vragenronde aan het einde van de bijeenkomst bleek dat Rem TEMA wel wat meer in de publiciteit zou willen hebben. Zeker voor wat betreft technology assessment zou deze opleiding voor de TUE meer kunnen betekenen. De bijeenkomst duurde nauwelijks een uur, maar de aanwezigen gingen toch met een heel wat duidelijker beeld over de opvattingen van de rector designatus terug naar de collegezaal of hun werk. Jammer genoeg waren dat er niet veel; de bijeenkomst had een ronduit beschamende opkomst van ongeveer dertig man.

Vooraanmeldingen TUE nog steeds positief

De kans op een scherpe daling in het aantal eerstejaars in het hoger onderwijs per aanstaande september is verder verminderd. Het aantal vooraanmeldingen was de laatste vier weken opnieuw wat hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Daardoor nam de 'achterstand' op 1995 af van acht naar krap zes procent. De universiteiten profiteren hier minder van dan het HBO. De TUE kent een stijging van 2,4 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

door
Frank
Steenkamp
HOP

Nog steeds hebben zich minder mensen voor een studie aangemeld dan vorig jaar om deze tijd. Maar in het HBO is de achterstand tussen eind februari en nu sterk afgenomen: van 9,9 naar 4,9 procent. Bij de universiteiten was het herstel minder scherp: van 9,9 naar 7,1 procent. Eind januari zagen de tellingen van het Centraal Bureau Aanmelding en Plaatsing in Groningen er voor beide sectoren van het hoger onderwijs zelfs nog somberder uit, met achterstanden van 12 (WO) en 13 (HBO) procent op vorig jaar. Maar er werd al rekening

gehouden met een inhaal-effect, omdat studenten de laatste jaren hun definitieve studiekeus steeds langer uitstellen. In het HBO is de achterstand nu bijna weggewerkt. Bij de universiteiten lijkt een daling van het aantal eerstejaars bijna onvermijdelijk, zeker omdat geneeskunde en diergeneeskunde de vooraanmeldingscijfers flatteren. Daarmee zet de trend van de laatste jaren door, waarbij het HBO een steeds groter deel van de studenten trekt. Tien jaar geleden was de instroom van het HBO maar anderhalf keer zo groot als die van de universiteiten; vorig jaar was dat verschil echter al een factor twee.

De onderlinge verhoudingen tussen de universiteiten zijn de afgelopen maand weinig veranderd. Nog steeds doet Groningen het als enige klassieke universiteit opvallend goed, en kunnen verder Wageningen en de meeste 'jonge' universiteiten hun marktaandeel vergroten. Dramatische uitzondering op die laatste trend is de Universiteit Twente, die nog steeds op 20 procent verlies staat.

Verduisteraar liften tergt bewakingdienst

door
Jan
Ummels

Bij de bewakingsdienst is men kwaad. Ook de monteurs van de Bouw Technische Dienst hebben er zwaar de pest in. En dat allemaal omdat iemand voortdurend de lampen in de liften van het hoofdgebouw aan de zuidzijde eruit draait. Die ellende duurt al bijna een jaar en men is het goed beu. Volgens Harrie van Empel, plaatsvervangend hoofd van de bewakingsdienst, loopt het echt de spuigaten uit. 'Zowat iedere dag gebeurt het dat de lamp in lift 15 of 16 eruit gedraaid is. Dat komt soms wel drie keer per dag voor. Het begint al vroeg. Tussen acht en negen uur en gaat dan de hele dag door', zegt hij verbeten. Het vervelende van deze flauwe activiteiten is dat iedere keer weer een monteur van de BTD moet komen opdruiven. En dat kost natuurlijk

geld. Vooral omdat er geen eind aan komt.' Hij vervolgt: 'Het is begonnen met het uitdraaien van de starter van de lamp. Toen de BTD hier een stuk gas omheen had aangebracht, werd de lamp eruit gedraaid. En dat duurt maar voort.' Volgens Van Empel is het al enkel malen voorgekomen dat iemand gedachteloos de lift instapte en dan in het donker omhoog of omlaag moest. Ook hebben zich al een aantal vrouwen erover beklagd dat ze het niet prettig vonden om in het donker alleen met een man in de lift te moeten staan. 'Ik hoop dat degene die zich hiermee om welke reden dan ook bezighoudt, na het lezen van dit stukje tot inkeer komt. Zoniet, dan moet hij of zij er rekening mee houden dat men vroeg of laat toch gepakt wordt. Dat garandeer ik. We loeren er intensief op, laat Van Empel weten.'

Patenten tonen technologische teruggang van Europa

door
Hanne
Obbink
HOP

De Europese Unie verliest terrein als het gaat om technologische innovatie. Dat blijkt onder meer uit het aantal patenten dat vanuit Europa wordt aangevraagd, vergeleken met de aantallen uit de Verenigde Staten en Japan. Cijfers daarover staan in het tweejaarlijkse *World Science Report* van de Unesco, dat gisteren verscheen. Nog 45 procent van de patenten die in Europa worden aangevraagd, komen van binnen de Europese Unie; maar bijvoorbeeld van de patenten die in de Verenigde Staten worden aangevraagd, is nog geen 20 procent uit

Europa afkomstig. Dat aandeel is de afgelopen jaren sterk gedaald. Andersom vragen Amerikaanse wetenschappers wel veel patenten aan in Europa (namelijk 27 procent van het totaal); ook Japan is in opkomst, met veel aanvragen in zowel Europa (21 procent van het totaal) als in de Verenigde Staten (25 procent). Vooral in de elektronica is een grote verschuiving waar te nemen: Europa verliest en Japan wint terrein. Volgens de samenstellers van het Unesco-rapport is het aantal wederzijds aangevraagde patenten een redelijk betrouwbare graadmeter voor de technologische vernieuwing die een bepaalde delen van de wereld tot stand wordt gebracht. De gegevens spreken met eveneens in het Unesco-rapport afgedrukte cijfers over het aantal onderzoekers per duizend

inwoners: twee in Europa, 3,7 in de Verenigde Staten en 4,1 in Japan. Hetzelfde beeld spreekt ook uit de percentages van het bruto nationaal produkt dat aan onderzoek & ontwikkeling wordt besteed. In de Verenigde Staten en Japan ligt dat percentage op 2,8. In de landen van de Europese Unie is dat gemiddeld 1,9 procent. Nederland zit precies op dat gemiddelde. Minister Ritzen herhaalde afgelopen maandag (tijdens een PvdA-bijeenkomst over industrie- en technologiebeleid) nog eens dat Nederland meer zal moeten investeren in kennis om bij te blijven. Maar de Nederlandse uitgaven aan onderzoek & ontwikkeling dalen al enkele jaren - terwijl landen als Finland, Noorwegen en Denemarken aan een inhaalmanoeuvre bezig zijn.

Ander nieuws

Uiterste aanmelddatum IP Aanvullingsplan

Via een publikatie in Cursor 27 hebt u voor de eerste keer kennis kunnen maken met de aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering die het ABP in samenwerking met verzekeraar Proteq heeft ontwikkeld, het IP Aanvullingsplan. Verder hebt u op 6 april een uitgebreide brochure over de verzekeringsmogelijkheden thuis gestuurd gekregen met een aanmeldingsformulier en een begeleidende brief van DPO. Bij deze brief werd u uitgenodigd om uw vragen over de verzekering te stellen tijdens voorlichtingsbijeenkomsten op 17 en 18 april 1996. Deze bijeenkomsten zijn inmiddels achter de rug en bezocht door circa 200 personeelsleden. Uit de

vragen die tijdens deze bijeenkomsten werden gesteld, bleek dat de eerder verstrekte schriftelijke informatie niet in alle gevallen goed was gelezen of begrepen. Dit zou kunnen betekenen dat meer personeelsleden geen juist of volledig beeld hebben van de risico's en de verzekeringsmo-

gelijkheden. Om nu te voorkomen dat om die reden geen weloverwogen beslissing is of kan worden genomen, wordt u verzocht om, als u zich inmiddels nog niet hebt aangemeld, de informatie over de verzekering nog eens goed door te lezen en voor uzelf te (her)overwegen of de aangeboden verzekeringsmogelijkheid voor u in een behoefte zou kunnen voorzien. Mocht u nog vragen of twijfels hebben over de verzekering of hulp nodig hebben bij de bepaling van uw keuze, neemt u dan contact op met Henk Peeters, t.st. 2079, of Theo van Oosterum, t.st. 2064 bij de Dienst Personeel en Organisatie. Wilt u er rekening mee houden dat aanmeldingen voor de verzekering die bij DPO binnenkomen na 13 mei 1996, niet meer voor 'blanco acceptatie' in aanmerking komen.

Centraal Stembureau

Rectificaties CS

In Cursor 30 stond vermeld dat er bij de faculteit Bouwkunde niet meer kandidaten waren gesteld dan er zetels beschikbaar zijn. In plaats van Bouwkunde moet gelezen worden Elektrotechniek. Voor de DC van deze faculteit wordt geen verkiezing gehouden en worden de desbetreffende kandidaten geacht te zijn verkozen met ingang van 1 juli 1996. De lijst van de Progressieve Fractie in Cursor 30 bevatte een onjuistheid. Op nummer 9 staat daar Geert-Jan Wackers en op nummer 10 Jan Pellis.

Besluitenlijst UR

Besluit genomen in de 268e vergadering van de U-raad d.d. 25 maart/1 april 1996.

96.268.01 De U-raad besluit:
1. het Kwaliteitsmanagementplan Onderwijs TUE maart 96 vast te stellen, behalve paragraaf 3.5.1. Werving en selectie van studenten;
2. de eerste tranche projectvoorstellen met betrekking tot het Studeerbaarheidsfonds vast te stellen, behalve de projecten N-1, E-1 vierde aandachtspunt, T-5 en T-6, die betrekking hebben op de werving en selectie van nieuwe studenten;
3. het CvB te verzoeken de U-raad in oktober 1996 te informeren over de procedure en de criteria die het CvB zal hanteren voor de tweede tranche projectvoorstellen.

In eigen beheer

Open opinie

Bij dezen willen wij graag iets rechtzetten ten aanzien van een stukje in de rubriek Bekijk 't maar uit Cursor 25. In dit stukje wordt het Engels van de commissaris van de Koningin van Noord-Brabant in het voorwoord van het programmaboek van de Presidents' Meeting 1996 bekritiseerd. Het voorwoord was oorspronkelijk in het Nederlands geschreven. Aangezien de 450 deelnemers van buiten Eindhoven niet allen het Nederlands machtig zijn, is onder de

tijdsdruk die een dergelijke groot evenement met zich meebrengt, door de organisatie besloten het voorwoord in eigen beheer te vertalen en dit niet meer door de Provincie zelf uit te laten voeren. Het voorwoord was in het Nederlands vrij hoogstaand, dus erg complex Nederlands, en daar wij het zo veel mogelijk in de oorspronkelijke staat wilden weergeven, vertoont het Engels enkele haperingen. Dat Engels was dus echter niet afkomstig van de commissaris van de Koningin F. Houben.

J. van Vuuren,
president Presidents' Meeting
Committee

EXHIBIT EHV '96

EXHIBIT EHV '96 is een nieuwe vereniging voor afgestudeerde TUE-bouwkundigen, die recent afstudeerwerk uit alle bouwkundige disciplines tentoonstelt. Men doet dit in Activiteitscentrum 2B in de Dommelstraat. De opening

van de eerste expositie is op 4 mei (19.30 uur) en gaat vergezeld van een catalogus. De beweegreden van het tentoonstellen buiten de TUE ligt in het feit dat de faculteit verder amper buiten de TUE treedt. Behalve de jaarlijkse Open Dag op de TUE, komt men alleen met de Archiprix naar buiten. Aan de eerste tentoonstelling, in de vorm van een archief met verschillende 'bewijsstukken', doen zo'n twintig afgestudeerden mee met sterk verschillende presenta-

ties en ontwerpen. Beelden, teksten en getuigenverklaringen over het werk en de betekenis van de TUE als onderwijs- en wetenschapssinstelling zijn gebundeld in 'Dossier EXHIBIT EHV'. Bijdragen komen onder meer van prof. Gerard van Zeijl, Jaap Hardon, Ralph Brodrück (ex-TUE student, nu P-begeleider) en Machiel Spaan (ex-TUE student en nu zelfstandig architect). EXHIBIT EHV zoekt ook aansluiting bij het Architectuurcentrum Eindhoven en voor de continuïteit is de vereniging EXHIBIT EHV opgericht; contactpersoon Remko van Heummen (2455821). Aan EXHIBIT EHV '96 nemen onder andere Christine van Donselaar, Tom Frantzen & Marc Maurer en Angélique Philips deel. De tentoonstelling loopt van 5 t/m 12 mei; van 13.00 en 19.00 uur.

Nieuwe sollicitatietraining LAC

Er kan weer ingeschreven worden voor de sollicitatietraining van het Loopbaan Advies Centrum van de TUE. Dit is de laatste mogelijkheid voor de zomervakantie. De training bestaat uit twee modules. Module 1 heeft betrekking op keuzeprocessen en het ontdekken en verwoorden van de eigen kwaliteiten en persoonlijkheidseigenschappen (sterkte/zwakte profiel). In deze module staat de persoon zelf centraal. In module 2 wordt de aandacht gericht op presentatie op de arbeidsmarkt. Hier gaat het om het analyseren van advertenties, zich leren presenteren, een sollicitatiebrief schrijven, het

opzetten en onderhouden van netwerken en het voeren van een sollicitatiegesprek. Dit laatste wordt geoefend met een selecteur uit het bedrijfsleven en video-opnamen. De kosten bedragen: fl. 37,50 voor module 1, fl. 75,- voor module 2 en fl. 100,- voor beide modules. Data module 1: 1, 8 en 15 mei van 13.30 tot 16.00 uur. Data module 2: 23 en 30 mei, 6, 13 en 26 juni van 13.30 tot 16.00 uur en een avond in week 25. Inschrijving uitsluitend met een inschrijfformulier en contante betaling bij het LAC, HG 0.02 tot 0.04, t.st. 2451/4686. Het LAC biedt tevens de mogelijkheid om een sollicitatiebrief en CV te laten beoordelen.

Studentenkerk

Zondag 28 april is er om 11.00 uur een oecumenische viering in de Studentenkapel, Kanaalstraat 6. Voorganger is Wim de Leeuw. Zondag 5 mei is er om 11.00 uur een doopdienst, met Ada Rebel als voorganger. Er is crèche en kindervernevendienst.

Dienst Overige Zaken

Drùùùùk

Druk, drukdrukdruk. Wat heb ik een ongelooflijke hekel aan die kreet. Alleen al de manier waarop het gezegd wordt. Het eerste druk met zo'n lange uithaal, drùùùùk, waar de vermoedheid van afdruipt. En dan direct, om dit moedwillig misverstand uit weg te ruimen, een spervuur van medeklinkers: drkdrkdrkdrk. Hoor toch eens hoe dynamisch we zijn, hoe druk. Het beeld dat er bij hoort, in de sterreclame, is dat van een jonge vrouw. De camera kijkt naar beneden en wij zien haar in een lift staan. Ongeduldig om op de 24e verdieping te belanden. Zij heeft haast, zij heeft het druk.

Maar waarmee eigenlijk? Wie zegt het druk te hebben kan op instant begrip reken van de toehoorder. Ja natuurlijk, druk, allicht, ik heb het ook veel te druk; discussie gesloten. 'Druk' vraagt geen verdere uitleg, geen rechtvaardiging. 'Druk' is zelf rechtvaardiging. Wie het druk heeft kan met droge ogen beweren dat hij geen tijd heeft voor dat wat echt telt in het leven. Wie het druk heeft is gerechtigd om dingen erg belangrijk te vinden en ze toch niet te doen. Als ik een medewerker van deze universiteit spreek, iemand die ik voor het eerst ontmoet, vraag ik altijd of hij of zij wel eens een Studium Generale programma bezoekt. Meestal luidt het antwoord: 'Dat zou ik moeten doen, zulke interessante programma's, maar je weet hoe het is: gewoon tèt druk'.

Wat is belangrijk? Binnen een technische universiteit lijkt 'de vorming van de ingenieur' een belangrijk onderwerp. Daar is de laatste jaren veel over te doen geweest. Het zou de toekomstige ingenieurs niet ontbreken aan vakspecialistische kennis, maar daar tegenover stonden ernstige tekortkomingen op het gebied van sociale vaardigheden en algemene vorming. Dat er voor het verwerven van de vakspecialistische kennis veel tijd nodig is is onomstreden, dat die andere, moeilijker te definiëren kennis en vaardigheden essentieel zijn staat ook buiten kijf. Met de toekenning van het vijfjarig curriculum hebben deze inzichten als het ware officiële erkenning gekregen. Wij, de opleiders zijn het er over eens dat studenten zich breed moeten vormen. Wij, de opleiders hebben de studieprogramma's opgetuigd met cursussen samenwerking, projectgroepen en presentatietrainingen. Wij, de opleiders bevorderen dat studenten buitenlandse stages volgen en

we stellen zelfs speciale beurzen beschikbaar om studenten de kans te geven intensief in een verenigingsbestuur te werken. En natuurlijk verheugen wij ons over dat brede aanbod van Studium Generale programma's, die in Eindhoven gelukkig door relatief veel studenten bezocht worden. Als er van de vijfduizend TUE-studenten honderd aanwezig zijn bij een SG-programma, mogen we niet klagen. Of wel soms? Het kan de studenten die een SG-programma bezoeken moeilijk ontgaan dat daar relatief weinig docenten aanwezig zijn. Misschien verwachten zij ook niet anders van hun opleiders. Misschien denken zij dat de noodzaak van een brede blik alleen tijdens de ingenieursstudie geldt, en daarna niet meer. De 4900 afwezige studenten stellen zich die lastige vragen vermoedelijk niet. Daar hebben zij het veel te druk voor, net als het overgrote deel van de docenten.

voor wat er totaal aan 'brede vorming' wordt geconsumeerd door studenten. Maar het geeft te denken dat dit aanbod zichtbaar slechts gedragen wordt door een zeer kleine groep enthousiaste docenten. Misschien zijn er andere, geheime wegen waarop docenten hun studenten massaal voorgaan en aanmoedigen in het ontwikkelen van een brede blik. Het zou mooi zijn als daarover op deze opiniepagina eens wat aan het licht gebracht werd. Voorlopig lijkt het er op dat die veelgeprezen 'brede vorming' nauwelijks meer is dan een goedogend uithangbord van de universiteit, een vlag die elke student op zijn eigen lading mag zetten, graag zelfs, maar dan wel zo dat het de opleiders geen tijd kost.

In de rubriek 'Dienst Overige Zaken' schrijven prof.dr.ir. J.D. Janssen, prof.dr. P.J. Lemstra, prof.dr.ir. H.E.H. Meijer, dr. J.W. Nienhuys, drs. M. Pieterse, prof.dr. F.W. Sluijter, drs. A.J. Vervoorn en dr.ir. E.G.F. van Winkel.

Natuurlijk is het aantal bezoekers bij SG-programma's geen maat

Maarten Pieterse

Jubilerende TUE reikt drie eredoctoraten uit

Het feit dat de TUE dit jaar veertig jaar bestaat is reden om vrijdag 26 april drie eredoctoraten uit te reiken. Ze werden verleend aan sir Norman Foster, op voordracht van de faculteit Bouwkunde, prof.dr. David C. Montgomery, op voordracht van de faculteit Technische Natuurkunde en sir John M. Thomas, op voordracht van de faculteit Scheikundige Technologie. In dit artikel worden deze drie laureaten even nader voorgesteld.

van
De
Redactie

Sir Norman Foster vertegenwoordigt het ideaal van de faculteit Bouwkunde; het vormen van breed opgeleide bouwkundig ingenieurs en architecten. Foster (1935) bezit het vermogen om de polariteiten die ontstaan bij het maken van een gebouw, te integreren. Dit op zodanige wijze dat zich een eenheid vormt die bruikbaar, betaalbaar, helder en vooral elegant is. Hij is één van de belangrijkste Britse architecten van de post-moderne beweging, geroemd om het vele high-tech en glas dat hij gebruikt in zijn gebouwen. Na zijn architectuuropleiding aan de University of Manchester School of Architecture and Department of Town and Country Pla-

anning en de Yale University School of Architecture werkte Foster samen in 'Team 4' met Richard Rogers en Wendy Cheeseman, later Wendy Foster. In 1967 richtte hij 'Foster Associates' op, wat later 'Sir Norman Foster and Partners' zou worden. Dit bureau heeft sinds zijn oprichting meer dan 120 prijzen en andere eervolle vermeldingen op zijn naam en won daarnaast 21 internationale ontwerpwedstrijden. Recente projecten zijn onder meer een masterplan voor de ontwikkeling van de Wilhelminapier in de haven van Rotterdam, de herontwikkeling van het Brits Museum en een nieuw vliegveld voor Chek Lap Kok in Hongkong. Dit laatstgenoemde project is met een oppervlakte van 1248 hectare het grootste project ter wereld. Voorafgaand aan de plechtigheid organiseert de faculteit Bouwkunde een symposium onder de titel 'The Economy of Architecture'. Sprekers aldaar zijn prof.dr. Harmen Verbruggen, prof. Dennis Sharp en Foster zelf. Zij gaan in op de bijdragen die architecten en

stedenbouwers kunnen leveren aan de oplossing van de milieu-problemen van onze maatschappij. Het symposium vindt plaats op 26 april in het Evoluon van 9.45 tot 12.15 uur. De toegang is gratis, maar in verband met een verwachte grote toeloop worden belangstellenden verzocht zich van tevoren aan te melden bij het Congressbureau.

Hydrodynamica

Ook David C. Montgomery (1936) krijgt morgen de graad van doctor honoris causa, op voorspraak van de faculteit Technische Natuurkunde. Het eredoctoraat is hem vooral toegekend vanwege zijn pionierswerk op het terrein van de tweedimensionale hydrodynamica en dat van de magnetische hydrodynamica. Door zijn onderzoek zijn beide vakgebieden nader tot elkaar gekomen. Prof. Montgomery is hoogleraar aan het Dartmouth College in Hannover in de Amerikaanse staat New Hampshire. Hij begon zijn studie natuurkunde aan de University of Wisconsin Madison (VS), waar hij in 1956 slaagde voor zijn BSc-grad. Hij vervolgde zijn studie aan de Princeton University, waar hij vier jaar later promoveerde op een onderwerp uit de plasmafysica. Dit onderzoek betrof niet-lineaire golfverschijnselen in plasma's. Over dit onderwerp publiceerde Montgomery talloze artikelen en leverde belangrijke bijdragen aan diverse aspecten van de theorie van de plasmafysica. Later breidde zijn aandacht zich uit

naar de hydrodynamica, met name naar niet-lineaire golfverschijnselen en turbulentie. Vooral zijn werk aan tweedimensionale turbulentie is baanbrekend geweest, en heeft tot inzichten geleid die het latere onderzoek op dit vakgebied in hoge mate richting gaven. Als een van de eersten wist Montgomery vanuit de statistische mechanica het verschijnsel van zelforganisatie van tweedimensionale turbulentie te onderbouwen. De zestigjarige professor was ook de eerste die de fundamentele beperkingen inzage van de zogenaamde ideale magneto-hydrodynamica. Tijdens zijn loopbaan heeft prof. Montgomery talloze gastdocentschappen bekleed bij diverse onderzoeksinstituten en universiteiten, waaronder NASA Goddard Space Flight Center, Berkeley en Utrecht. Onder zijn leiding verrichtten maar liefst achttien promovendi onderzoek dat internationaal als zeer hoogstaand staat aangeschreven. Volgens ere-promotor prof.dr.ir. Gert Jan van Heijst heeft Montgomery's werk grote betekenis voor de stromingsleer, voor de plasmafysica en voor de astrofysica. Kenmerkend hierin is de uitstekende beheersing van analytische methoden, die gepaard gaat met een diep fysisch inzicht.

Katalysatoren

Sir John M. Thomas (1932) krijgt het eredoctoraat vanwege zijn verdienste als fysisch chemicus. Thomas wordt internationaal erkend als pionier op het gebied van

de moderne vaste stof chemie en men roemt de innovatieve kwaliteit en veelzijdigheid van zijn werk. Hij heeft de basis gelegd voor het structurele ontwerp en de synthese van vele nieuwe materialen en in het bijzonder van vaste zuurkatalysatoren, dat nu van groot belang is voor het milieu. Ook heeft hij baanbrekend werk verricht op het gebied van de ontwikkeling en toepassing van verscheidene fysische technieken, die tegenwoordig onmisbaar zijn, zoals hoge-resolutie elektronenmicroscopie en het vervaardigen van hulpmiddelen die slechts enkele nanometers groot zijn.

Thomas werd geboren in Zuid-Wales en aanvaardde in 1969 de functie van hoofd van de faculteit Scheikunde aan het University College of Wales. In 1986 benoemde men hem tot directeur van de Royal Institution of Great Britain en van het Davy Faraday Research Laboratory. Drie jaar geleden kozen de Fellows of Peterhouse, het oudste college van de University of Cambridge, hem tot hun eerstvolgende Master. Hij heeft vele gastdocentschappen op zijn naam staan in Noord-Amerika, Europa, Israël, India, Japan en Australië en was auteur of co-auteur van meer dan 650 onderzoeksartikelen en 24 boeken. Veel van zijn vroegere studenten zijn werkzaam in topposities bij multinationals of in de academische wereld. Ook verwierf Thomas bekendheid door zijn vermogen om wetenschap bij een groot publiek onder de aandacht te brengen. Dit middels talloze lezingen met proefnemingen, maar ook via programma's op de BBC. Vandaag, donderdag 25 april, houdt Thomas om 15.00 uur een lezing in promotiezaal 4 van het auditorium. Hij zal daar spreken over sir Humphry Davy en Michael Faraday.

Dienstverlening dient drastisch vernieuwd te worden

Er was afgelopen maandag tijdens de vergadering van de universiteitsraad weinig commentaar op de notitie 'Vernieuwing van de dienstverlening; een richtinggevend beeld' van het college van bestuur. De notitie, waarin een drastische aanpassing van de dienstverlenende organisatie wordt voorgesteld, passeerde de raad als mededeling. Het 'richtinggevend beeld' is volgens het CvB 'vertrekpunt voor verdere discussie'.

door
Fred
Gaasendam

Het CvB neemt in de notitie de gehele dienstverlening onder de loep, maar spitst een en ander vooral toe op de centrale dienstverlening. De aanleiding tot het kritisch bekijken van de dienstverlening bij de TUE mag inmiddels bekend worden verondersteld: de eerste geldstroom, het geld dat de TUE van het ministerie van Onderwijs krijgt, loopt fors terug. De TUE zal andere bronnen moeten aanboren om geld te ver-

werven. Daarbij moet de TUE zo zuinig mogelijk omspringen met het geld dat het nog steeds krijgt uit de eerste geldstroom.

Antennefunctie

In het hoofdstuk 'Probleemschets' van de notitie geeft het CvB aan over welke capaciteiten in concreto leiding en medewerkers zouden moeten beschikken om de dienstverlening te optimaliseren. TUE'ers dienen 'een op continue verbetering en vernieuwing gerichte oriëntatie' te hebben, en 'een sterke antennefunctie om alert relevante in- en externe ontwikkelingen en tendensen te

signaleren'. Verder rept het CvB onder andere van 'sterk ontwikkelde vaardigheden ten aanzien van het managen van projecten', 'goede vaardigheden op het vlak van presenteren en communiceren', 'een markt- en klantgerichte houding' en 'de bereidheid tot onderlinge samenwerking'.

Een van de kernproblemen bij de huidige dienstverlening is de vermenging van staf- en servicetaken. Dit probleem is de laatste tijd volgens het CvB manifester geworden. De vrijheid voor de instelling om eigen beleid te voeren is groter geworden. De claim op adviseurs en uitvoerders wordt daardoor groter, waarbij uitvoerders en adviseurs in hun taakuitvoering beurtelings verwisseld worden. De scheiding tussen staf- en steuntaken moet, om deze problemen te vermijden en om de efficiëntie te vergroten, helderder worden. Daarom moet het instellingsbestuur en de besturen van de primaire eenheden, op een termijn van drie à vier jaar beschikken over een kleine staf. De servicetaken worden ondergebracht in universiteitsbreed werkende facilitaire bedrijven of service-eenheden. Op centraal niveau zou

de eerste stap in die richting de oprichting van een bestuursstaf zijn. Die staf ondersteunt het college van bestuur en wordt direct door de CvB-leden aangestuurd. De bestuursstaf zou maximaal 35 fte's moeten tellen en verdeeld moeten zijn in twee à drie groepen. De deskundigheden die in ieder geval in die bestuursstaf aanwezig moeten zijn, zijn 'strategie, communicatie, beleid op de gebieden onderwijs, onderzoek en studenten, personeel en organisatie, financiën, bestuurlijke informatievoorziening, juridische zaken en vastgoedmanagement'. De dienstverlenende taken, zoals die nu nog ondergebracht zijn bij de diverse diensten van het Bureau van de Universiteit, worden 'intern verzelfstandigd' in de al eerder genoemde universiteitsbreed werkende service-eenheden. Mogelijke service-eenheden zouden onder andere kunnen zijn: Huisvesting en Interne Service, Technische Ontwikkelgroep, Technisch Servicecentrum, Financieel Administratiekantoor en Bureau Inkoop, Administratief Servicecentrum Personeel, Servicecentrum Personeel en Organisatie, Communicatie Service Centrum

en het Rekencentrum en de Bibliotheek.

Privatisering

Het CvB benadrukt dat de gewenste vernieuwing van de dienstverlening een stapsgewijs ontwikkelingsproces is. De inhoudelijke voortgang van het proces en tussentijdse resultaten zullen steeds getoetst moeten worden aan het richtinggevend beeld. Verder hanteert het CvB als uitgangspunt dat eenheden pas echt intern verzelfstandigd worden als ze daarvoor toegerust zijn. De door de universiteitsraad eerder aangedragen opties als verkoop aan derden of privatisering kunnen voor het CvB pas aan de orde zijn, nadat de desbetreffende eenheden zich daarop planmatig hebben kunnen voorbereiden.

Op korte termijn zal er vooral binnen het Bureau van de Universiteit een scheiding worden gemaakt tussen staf- en servicetaken, zoals al eerder in een nieuwsbrief van de secretaris van de TUE en in Cursor gemeld is. De daaruit voortvloeiende organisatorische wijzigingen zullen per 1 januari 1997 gerealiseerd zijn.

Architectuuropleiding met de billen bloot

Half februari ontstond uit een discussie onder afstudeerders aan de faculteit Bouwkunde spontaan het studenteninitiatief (IC)². Zij spraken, zoals iedereen tegenwoordig doet bij de differentiatie Architectonisch Ontwerpen, over het nijpende tekort aan (afstudeer)begeleiders. Daarnaast concludeerden zij dat de visie van de architectuurrichting alles behalve duidelijk is. Op vrijdag 10 mei organiseert (IC)² een debat met als centrale vraag: 'Wat is, was en vooral wordt de kwaliteit van het architectuuronderwijs in Eindhoven?'.

jongerejaars en aanstaande studenten duidelijk worden wat de opleiding Architectonisch Ontwerpen in Eindhoven inhoudt.

Integratie

'Op de vakgroep heerst onrust', aldus Evelien Rodenburg, lid van (IC). 'De achtergronden van het geharrewar zijn niet duidelijk voor de studenten, maar uiteindelijk worden zij de dupe van dit alles.' Hot item is de bestuurs-crisis binnen de faculteit. 'De crisis heeft ongetwijfeld verbanden met de onduidelijkheden waarover wij het hebben', aldus Rodenburg, 'maar dat is geen onderwerp van het debat. Het gaat ons puur om de vraag: 'Gaat het hier nog om studeren en studenten?'.

Volgens (IC) komen er signalen uit de groep tweedejaars studen-

ten dat er te weinig begeleiding zou zijn. Tweedejaars behoren ontwerpprojecten te volgen waarin twee disciplines zijn vertegenwoordigd, zogenaamde integratieprojecten. Nu komt het voor dat actieve begeleiding komt vanuit slechts één vakgroep. 'Dan is er dus geen sprake meer van integratie', is de conclusie van (IC). Oorzaken zijn te druk bezette begeleiders, dubbele agenda's en de groepen studenten zijn vaak veel te groot.

Ook is het al enige tijd bekend dat de drie deeltijd-professoren Dirrix, Ruijsenaars en Loerakker van de differentiatie Architectonisch Ontwerpen per 1 juni vertrekken. Er had een overlapperiode moeten zijn met betrekking tot de aanstelling van één nieuwe voltijd hoogleraar, maar tot nu toe is er nog niets bekend over zo'n aanstelling. Dit betekent dat twee groepen studenten in de problemen komen. De groep die bezig is om een afstudeercommissie bij elkaar te zoeken en de groep die momenteel begeleid wordt door één van deze drie professoren. 'Niemand weet wat er met hen gaat gebeuren, en dat is het meest zorgwekkende van alles', aldus Rodenburg.

Dieptepunt

Een geheel ander probleem dat aan de orde is, heeft te maken met de visie op wat het architectuuronderwijs zou moeten inhouden. Volgens Raymond van den Broek,

lid van (IC), zijn er meningsverschillen tussen de verschillende leerstoelen binnen de afstudeer-richting Architectonisch Ontwerpen. Het gaat over de rol van de vormgeving enerzijds en de bouwtechniek anderzijds. In beginsel was de opleiding Bouwkunde in Eindhoven meer technisch georiënteerd, terwijl die in Delft de vormgeving vertegenwoordigde. De zogenaamde 'jaren zestig revolutie' gaf een nieuwe impuls aan de opleiding in Eindhoven, met name op het gebied van de architectuur. Inmiddels is de stafomvang bij de sectie Architectonisch en Stedebouwkundig Ontwerpen drastisch geslonken.

'Je mag gerust spreken van een dieptepunt', aldus Van den Broek. 'Het probleem is dat wij niet weten wat de TUE met de opleiding Bouwkunde wil. Moet de opleiding Architectonisch Ontwerpen over vormgeving gaan, of is het juist een beroepsopleiding waar je techniek krijgt aangeleerd. Hierover mag geen onduidelijkheid bestaan, omdat je anders als student geen weloverwogen keuze kunt maken voor de opleiding in Eindhoven of Delft.'

Discussie

Op vrijdag 10 mei organiseert (IC) een debat. Zij achten het van groot belang een open en inhoudelijke discussie te voeren de kwaliteit van het architectuuronderwijs in Eindhoven. Tijdens het ochtend-

programma neemt een negental sprekers, onderwijsgevers en architecten uit de praktijk, het woord. Onder hen zijn grote namen als prof. Coenen, prof. Quist, ir. Uytendaele en de Eindhovense bouwkunde professoren. Zij geven een kwalitatieve terugblik op hun ervaring met de Eindhovense architectuuropleiding, daarna volgt hun visie op deze opleiding vanuit hun huidige beroepspraktijk. Naar aanleiding daarvan schetsen zij een patroon volgens welke zij denken dat de Eindhovense architectuuropleiding zich zou moeten ontwikkelen.

's Middags vormen de sprekers het forum en aan de hand van een aantal stellingen voeren zij met de zaal de discussie. Dr.ir. De Vreeze, directeur van het Stimuleringsfonds voor de architectuur, zit de dag voor en leidt de discussie. Iedereen met interesse voor deze kwestie is uitgenodigd om te komen luisteren en hun bijdrage te leveren.

Het debat vindt plaats in zaal P1 van het paviljoen en het programma begint om 10.00 uur. Aanmelden kan bij Hans Stotijn, Kromhoutstraat 29, Eindhoven. Deelnamekosten zijn fl. 10,- inclusief reader met het programma, de stellingen en achtergrondinformatie. Voor studenten is de toegang gratis en wordt de reader tegen kostprijs verkocht.

door
Ise
Schuts

De naam (IC)² staat voor enerzijds Initiatie Commissie en anderzijds Intensive Care. Sinds de oprichting op 19 februari trad (IC) verscheidene malen naar buiten als commissie met publicaties in de Bouwpers, het facultaire blad van Bouwkunde. In deze stukken gaf men uiting aan de onvrede en onrust met betrekking tot het architectuuronderwijs binnen de faculteit. Het doel wat (IC) nastreeft is openheid. De grote vraag is daarbij welke kant het opgaat met de kwaliteit van het architectuuronderwijs in Eindhoven. Het moet voor

Buitenlandse Zaken

Het stappen is net als thuis

Ricardo Lopes, met bril, Fransesco Sarmento, rechts op de foto en Claudio Fernandes uit Portugal vinden de Nederlanders reuze meevallen. Zij hadden een kille mentaliteit

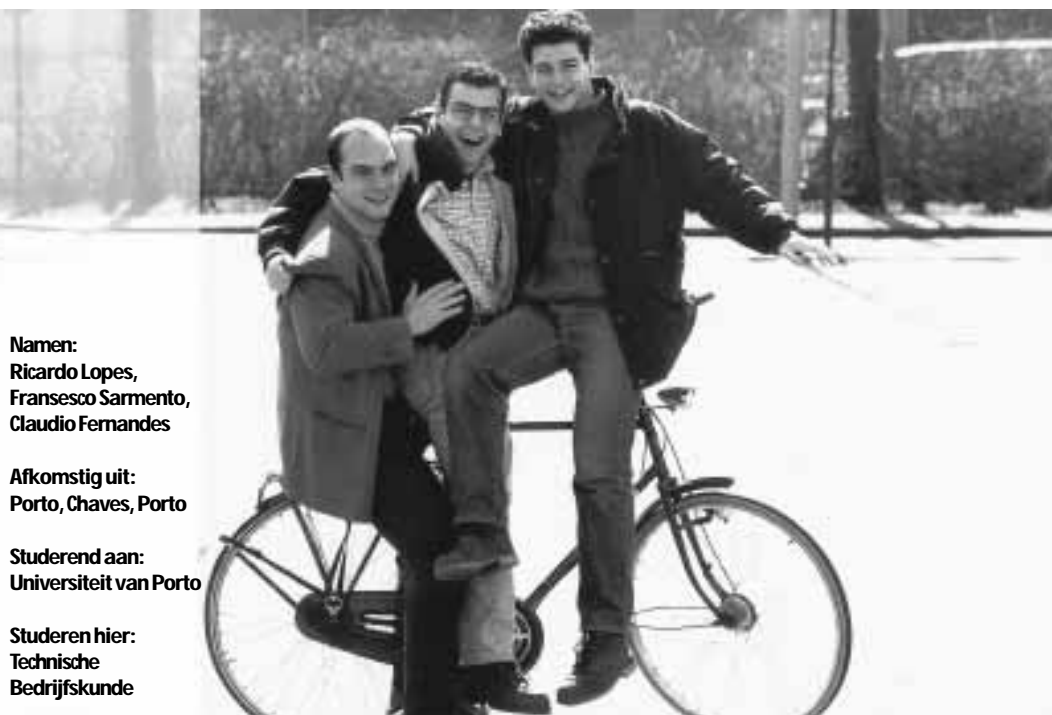
verwacht, maar treffen vooral bij de jeugd de openheid aan die ze uit Zuid-Europa kennen. Toch merkten zij dat het moeilijk is echt in contact te komen met Nederlanders. De mensen hier

zijn meer op zichzelf gericht, terwijl de Portugezen juist erg nieuwsgierig zijn naar een ander. Ze vinden de Nederlandse maatschappij erg georganiseerd. Ze waren vol lof over de bibliotheken

op de TUE. Op hun universiteit in Porto is het vaak moeilijk een boek in de bieb te vinden. Het is meestal niet duidelijk of het boek aanwezig is en als het er is, is het niet te vinden. Hier kunnen ze dankzij het VUBIS-systeem vanuit hun kamer nagaan of een boek in de bieb is, wat weer een ritje naar de bibliotheek uitspaart. Net als in de bibliotheken is de organisatie van de studentenhuysvesting volgens hen ook prima. Een stichting studentenhuysvesting is in Portugal volkomen onbekend. In Portugal kennen de studentenhuizen ook geen kook- en poetschema's. Ook de Nederlandse dagindeling vinden ze strak gepland. Nederlanders kijken erg veel op hun horloge en komen toch rustig en ontspannen over. De werkdag loopt van negen tot vijf, met een eerste koffiepauze om half elf, om twaalf de lunch en om drie uur weer koffie. Na het werken komt om zes uur het eten op tafel. Dit is voor de Portugezen erg vroeg, normaal eten zij tussen acht en negen uur. Vooral tijdens de week-

ends moeten ze zich aanpassen, het Portugezen avondeten is dan pas rond elf uur afgelopen. Meestal gaan ze hierna nog op stap. Eerst naar een grand-café waar ze rustig bij kunnen praten en daarna naar de Portugese 'Stratumseind-bar'. Nadat deze cafés sluiten, kunnen de echt stappers doorgaan in de discotheken. Dit wijkt niet veel af van het uitgaan in Nederland. Het opvallendste verschil is het vervoermiddel. De drie Portugezen vonden het een vreemd gezicht om vier sjiek geklede mensen te zien fietsen op weg naar het uitgaan. Wat de taal betreft zijn de drie blij dat iedereen hier Engels spreekt. Dit bevordert natuurlijk niet hun kennis van het Nederlands, maar om onze taal te leren hoeven ze ook niet naar ons kikkerlandje te komen. In de Algarve worden volgens hen namelijk alle Europese talen gesproken, behalve het Portugees.

In de rubriek 'Buitenlandse Zaken' interviewt Moniek Stoffele elke week een buitenlandse student of studente die voor enige tijd aan de TUE verbonden is. Bram Saeys legt ze vast op de gevoelige plaat.

Namen:
Ricardo Lopes,
Fransesco Sarmento,
Claudio Fernandes

Afkomstig uit:
Porto, Chaves, Porto

Studerend aan:
Universiteit van Porto

Studeren hier:
Technische
Bedrijfskunde

Mensen zijn geen puur rationele wezens

De mens leeft in de illusie dat hij een rationeel denkend dier is. Maar behalve door onze rationele geest worden we ook geleid door emotionele, motivationele en morele motieven.

Prof.dr. Gideon Keren van de faculteit Technologie Management onderzoekt de rationaliteit van ons gedrag. Volgens hem is de mens een kortzichtig wezen en ook bij wetenschappers komt kortzichtig gedrag voor. Psychologie kan inzichten bieden in het gedrag van gebruikers van techniek en zo voor ingenieur en wetenschapper van nut zijn.

door
Jannigje
Gerritzen

Begin maart sprak prof.dr. Gideon Keren zijn intreedende uit. Keren werd in 1942 geboren in Jeruzalem. Na een studie economie aan de universiteit van Jeruzalem haalde hij zijn doctoraal psychologie in de Verenigde Staten. Sinds 1980 woont hij in Nederland. Voor zijn aanstelling aan de TUE werkte hij voor TNO en de Vrije Universiteit. Keren is sinds 1993 verbonden aan de faculteit Technologie Management. Hij houdt zich vooral bezig met de rationaliteit van menselijk gedrag. In het kader hiervan bekijkt hij hoe mensen omgaan met onzekerheid en hoe goed mensen kansen kunnen inschatten. Ook bij gokgedrag speelt dit een rol. Daar zitten natuurlijk niet alleen statistische, maar ook ontzettend veel psychologische aspecten aan. Mensen kunnen onzekerheid hebben over het gedrag van anderen. Ze weten niet zeker of ze anderen kunnen vertrouwen. Keren: 'Ik heb gekeken hoe mensen conflicten oplossen. Vooral de games-theorie neemt daarbij een belangrijke plaats in. De algemene vraag die wordt gesteld is: 'In hoeverre coöpereren mensen of defecteren ze?'. Een voorbeeld hiervan is de *trust-game*. Dit is een sequentieel spel. De eerste speler moet beslissen of hij coöperert of defecteert. Als hij defecteert wint hij geld en is het spel afgelopen. Maar als hij meewerkt wordt het spel doorgegeven aan een tweede speler. Het lot van speler een wordt nu door speler twee bepaald. Als de tweede defecteert wint hij heel veel en de eerste heel weinig. Maar als speler twee coöperert winnen ze allebei veel. Het is wel zo dat de tweede speler méér verdient als hij defecteert, dan wanneer hij coöperert. Puur rationeel gezien moet een speler dus altijd defecteren, anders legt hij zijn lot in de handen van een andere speler. Bovendien levert defecteren hem meer op. Toch blijkt het dat een hoog percentage van de mensen coöperert bij dit spel en zich dus niet door rationele motieven laat leiden. Dit dilemma doet zich in het bedrijfsleven dagelijks voor, bijvoorbeeld

bij mondelinge afspraken. Dan wordt er verondersteld dat er vertrouwen is tussen de twee partijen. Maar het is natuurlijk altijd mogelijk dat een partij defecteert en het vertrouwen van de ander schendt.'

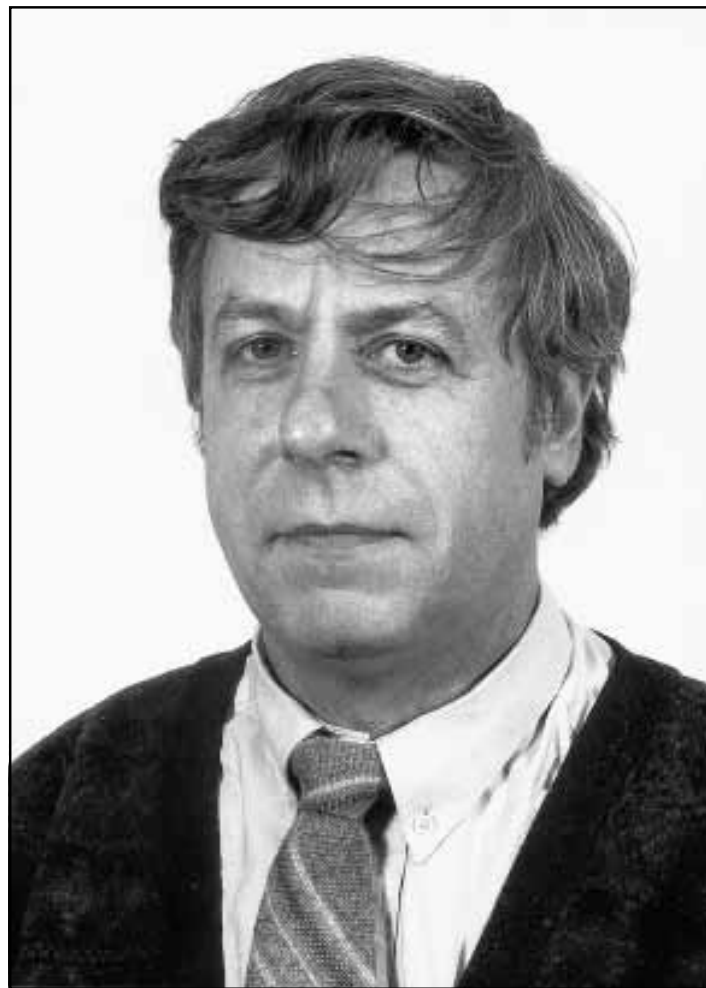
Rationele dieren

Naast rationele motieven spelen ook emotionele en motivationele motieven een rol bij het menselijk gedrag. Keren zegt hierover: 'De laatste tien, vijftien jaar was ik bezig met de vraag in hoeverre het gedrag van mensen rationeel is. Ik denk dat ik nu langzamerhand tot de conclusie kom dat we te sterk zijn gebonden aan de rationele modellen. Mensen zijn geen puur rationele dieren, alhoewel we dat graag willen geloven. Ik wil in de toekomst ook de motivationele, emotionele en morele kanten van menselijk gedrag onderzoeken.' Het morele aspect van menselijk gedrag komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in het volgende experiment van Daniel Kahneman. Een bedrijf verlaagt het salaris van de werknemers. Hiervoor worden twee mogelijke redenen gegeven. In het eerste geval zijn er meer arbeiders beschikbaar, waardoor het bedrijf de lonen kan verlagen

en financieel voordeel kan halen. In het tweede geval zit het bedrijf in financiële moeilijkheden en is zodoende genoodzaakt de lonen te verlagen. Keren: 'Mensen vonden dat het verminderen van de lonen in het tweede geval rechtvaardiger was. Puur rationeel gezien maakt het niet uit, want het doel van het bedrijf is de winst te maximaliseren. Mensen laten zich hier leiden door morele motieven.'

Kortzichtig

Ook bij techniek komt de psychologie van pas. Keren: 'Onze vakgroep legt de nadruk op het gebruik van technologie. Ook daarbij zijn de verschillende beslissingen niet altijd rationeel. Bijvoorbeeld de keuze voor technische apparatuur kent naast rationele ook veel irrationele aspecten. De consument heeft vaak te weinig technische kennis over een produkt. Zijn keuze wordt vaak bepaald door het aantal en soort alternatieven waaruit hij kan kiezen. Een produkt lijkt bijvoorbeeld minder aantrekkelijk als de alternatieven superieur zijn. Maar hetzelfde produkt wordt opeens de moeite waard als het samen met een minderwaardig alternatief wordt gepresenteerd. Dit principe is

bekend als het *tradeoff contrast*.' Keren vervolgt: 'De laatste tijd heb ik onderzoek gedaan naar *intertemporal choices*. Een vraag die hierbij aan proefpersonen gesteld wordt, luidt: 'Wat heb je liever, 100 gulden vandaag of 110 gulden over vier weken?' Van de ondervraagden koos 82 procent voor 100 gulden nu en 18 procent voor 110 gulden over vier weken. Een rationeel denkend mens zou echter voor de tweede optie kiezen; een rente van tien procent per vier weken zal je bij een bank niet snel krijgen. Een kortzichtig keuzegedrag, dus.'

Resultaten

Dit soort keuzes kom je in het dagelijks leven vrijwel iedere dag tegen en vaak blijkt men in de praktijk ook heel kortzichtig te zijn. Dat geldt soms ook voor de wetenschap. Keren zegt hierover: 'Ik geloof zeker dat zowel theoretisch als toegepast onderzoek uiteindelijk iets moet opleveren voor individuen of de maatschappij. Maar het moet niet zo zijn dat de resultaten direct aanwijsbaar zijn. Resultaten van wetenschappelijk onderzoek kunnen soms tientallen jaren op zich laten wachten. Ik vind het persoonlijk verkeerd dat hier altijd gevraagd wordt waar iets goed voor is. Ik vind dat een heel verkeerde manier van denken, die zeker niet thuis hoort aan een universiteit. Hier leert men mensen hoe ze moeten denken en niet hoe ze een specifiek probleem moeten oplossen.' Volgens Keren heeft een psycholoog zeker een taak op een technische universiteit. Zegt: 'Ik denk dat cognitieve psychologie de studenten andere invalshoeken laat zien en hen blootstelt aan problemen die niet door technologie opgelost kunnen worden. Uiteindelijk kan dit ze helpen bij het nemen van de juiste beslissingen op de korte en de lange termijn.'

Prof. dr. Gideon Keren: 'De keuze voor technische apparatuur kent naast rationele ook veel irrationele aspecten.'
Foto: Reproductie en Fotografie

ISO mogelijk splijtzwam LSVb

door
Frank
Steenkamp
HOP

Wat buitenstaanders al was opgevallen, begint nu ook door te dringen tot de Landelijke Studenten Vakbond. Het verschil tussen de ooit 'linkse' vakbond en zijn 'rechtse' tegenhanger, het Interstedelijk Studenten Overleg wordt steeds kleiner. Via een wonderlijke Europese omweg rijst nu de vraag of de twee niet een keer moeten gaan fuseren. De *diehards* in Nijmegen en Amsterdam lijken er nog niet aan toe. De relatie tussen beiden organisa-

ties is binnen de LSVb discussiestof sinds het ISO met het idee speelt om zich aan te sluiten bij het in Wenen gevestigde *European Student Information Bureau*. De landelijke vakbond is al actief binnen dat ESIB en heeft er de oudste rechten om Nederland te vertegenwoordigen. Dat betekent dat het ISO alleen kan toetreden als zijn tegenspeler LSVb het goedvindt. Het LSVb-bestuur weet het nog niet. Officieel geeft voorzitter Mike Riegel nog geen krimp: 'Wij waren altijd al lid van het ESIB', zegt hij desgevraagd. 'En als ook het ISO zich internationaal wil profileren, dan moeten ze dat maar op hun eigen manier doen.' Tegelijk weet ook Riegel dat de verschillen tussen de twee clubs steeds kleiner worden. Ook de LSVb is tegenwoordig meer lobbydan actie-bond; zeker sinds die ene landelijke demonstratie eind vorig jaar mislukt is. Het lijkt

bijna tijd voor een fusie. En wat blijkt? Precies dat idee heeft de LSVb eind maart eens aan zijn lidbonden voorgelegd. Aanleiding was de genoemde wens van het ISO om zich ook bij het ESIB aan te sluiten. In de wandelingen van de eerstvolgende *meeting*, in mei in Boedapest, kan die kwestie actueel worden. Een afhoudende reactie is makkelijk. 'Maar', schreef het LSVb-bestuur aan de bonden, 'het zou goed zijn wanneer we ook nadenken over de relatie LSVb-ISO op langere termijn. Streven we ernaar om één organisatie te worden, of gaan we elkaar tegenwerken om onszelf te blijven profileren?' De discussie daarover binnen de LSVb is nog niet afgerond. Hij wordt meegenomen in een bredere strategiediscussie die op dit moment binnen de vakbond woedt. Aan de ene kant staat de grootste lidbond, de Delftse VSSD, waar LSVb-ers en ISO-studenten al broe-

derlijk samenwerken. Tegenover hen staan de meer vakbondsachtige activisten van de AKKU in Nijmegen en de ASVA in Amsterdam. En de verschillen zijn groot: volgens een bestuurslid van een van de andere bonden kon een keus voor de pragmatische 'Delftse lijn' wel eens tot het uiteenvallen van de LSVb leiden. Om de soep niet te heet te hoeven eten, gaat de LSVb ruim de tijd nemen voor zijn strategiedebat. En intussen loopt al de werving voor een nieuw bestuur van de vakbond. Een lid van de sollicitatiecommissie heeft daarbij hardop gezegd: 'Wij moeten een voorzitter zoeken die het tegendeel is van Mike Riegel.' Dat wijst erop dat de strijd over koers van de vakbond nog niet gestreden is.

Digitale groeten uit Hongkong

door
Gerard
Verhoogt

'Ben ik verstaanbaar?', klonk het bij de voorbereiding van de video-interview van Studium Generale met Willem van Kemenade. Van Kemenade, die zich in Hongkong bevond, is 20 jaar correspondent van het *NRC Handelsblad* in China en schrijver van het boek *China-Hongkong-Taiwan-BV*. Hij kwam duidelijk over en hoewel Van Kemenade op het grote videoscherm recht de zaal inkeek,

vroeg interviewer Bas Kikkert toch even waar hij nou naar keek. 'Naar uw boordje', antwoordde de *long distance* gast. 'Zal ik die dan maar dicht doen?', repliceerde Kikkert terstond en het gesprek kon beginnen.

De Chinese economie kent een succesvolle groei: de laatste tien jaar gemiddeld elf procent. Maar de staatsbedrijven (43 procent van het totaal) lijdt structureel verlies en overleeft slechts door deals en grote subsidies. Sluiting, gevolgd door massale werkloosheid, is strijdig met de officiële communistische leer. Het gevolg van de industrialisatie, milieuvervuiling, krijgt weinig aandacht. Een van de boosdoeners is de goedkope, massaal gebruikte, maar uiterst sme-

rige steenkool. Hinderwetvergunningen kent men niet, uitlaatfilters evenmin. Democratische hervormingen verwacht Van Kemenade voorlopig niet. De bevolking aan de kust, de yuppen in moderne, westers aanvoerende steden, zien een boerendemocratie niet zitten en vinden het belangrijker dat er iets aan de corruptie en willekeur gedaan wordt. Van Kemenade relativeerde de historische Chinese claim op Taiwan. Dat werd pas eind negentiende eeuw een Chinese provincie. Japan veroverde het al snel en pas na de Tweede Wereldoorlog kreeg China het terug. Tot Tsjang Kai Check zich er terugtrok. Wat er gebeurd zou zijn als Amerika geen vloot had gestuurd met de

crisis? Van Kemenade: 'Chaos, dalende beurskoersen, mensen die een enkele reis naar elders nemen, gevolgd door onderhandelingen. Ze kunnen alleen samen komen als ze economisch en politiek naar elkaar toegroeien, vooral vanuit China. Dat verwacht ik rond 2035.'

Nauwelijks bekend, maar wel belangrijk wordt de demografische ontwikkeling van China, een land met een sterke familie-traditie. Door de één-kind politiek

krijgt de huidige generatie geen broertjes en zusjes, neefjes en nichtjes, ooms en tantes meer; ouders zijn op latere leeftijd afhankelijk van hun familie, voorzover die nog bestaat.

Bas Kikkert (in Eindhoven) en Willem van Kemenade (in Hongkong) tijdens het video-interview over ontwikkelingen in China. Foto: Bram Saeys

Jacques Delors leest minister Zalm de les

door
Hanne
Obbink
HOP

De universiteit moet de bron zijn waaraan het groeiend aantal mensen dat zin aan het leven geeft door hun nieuwsgierigheid te volgen, hun dorst naar kennis kan laven. Dat staat in een Unesco-rapport, dat minister Ritzzen wel goed uitkomt. Dergelijke vrome wensen vindt de lezer van het Unesco-rapport *Learning: the treasure within* op bijna elke pagina. Wetenschappelijk onderwijs moet zich hoeden voor de 'steriele academische benadering' en de 'ivoren-torenmentaliteit'. Of: universiteiten moeten zich kunnen uitspreken over 'ethische en sociale vraagstukken' met een 'intellectueel gezag' dat de samenleving in staat stelt te 'reflecteren, begrijpen en handelen'. Mooie woorden van een Unesco-commissie onder leiding van Jacques Delors, oud-voorzitter van de Europese Commissie - en in even hoogdravende bewoordingen laat het rapport zich over ongeveer elk aspect van het onderwijs uit. Het is de vraag of minister Ritzzen het rapport in zijn geheel gelezen heeft. Maar zeker is dat

hij kennis heeft genomen van de bladzijden 162 en volgende. Want daar staat de aanbeveling dat een land eigenlijk tenminste zes procent van zijn bruto nationaal product aan onderwijs zou moeten besteden. In Nederland lag dat percentage 1993 op 5,8 procent, en in het jaar 2000 zal dat volgens het ministerie van Onderwijs gedaald zijn naar zo'n vijf procent.

De Unesco-aanbeveling komt Ritzzen goed uit. Want tegelijk met het verschijnen van het rapport is het kabinet begonnen met het overleg over de rijksbegroting van 1997. En Ritzzen had zich in die begroting graag enige honderden miljoenen guldens extra toebedeeld gezien. Minister Zalm van Financiën is naar verluidt niet onder de indruk van Ritzzens claim.

'We moeten ons laten leiden door het utopische doel de wereld tot groter wederzijds begrip en solidariteit te brengen, door aanvaarding van onze spirituele en culturele verschillen', schrijft de Unesco-commissie. En ook nog: 'Onderwijs heeft de universele taak mensen te helpen de wereld en anderen te begrijpen'. Maar waarschijnlijk is dat begrip nog niet bij minister Zalm doorgedrongen.

Een sappig verhaal over getallen

Het Nederlandse alfabet telt 26 letters. Als je ze naast elkaar zet, kun je er nauwelijks een halve regel mee vullen. Toch bestaat de gigantische berg van Nederlandstalige publikaties slechts uit deze 26 nietige bouwstenen. Dit handjevol symbolen heeft bovendien de eigenschap boven zichzelf uit te kunnen stijgen. Immers, de meeste ingewikkelde beschrijvingen van continue processen bestaan toch maar uit een hoopje discrete tekens. Cijfers hebben dezelfde eigenschap. Ook hiermee kun je namelijk de wereld en al haar turbulente processen vangen. David Berlinski filosofeert erover in zijn boek *A Tour of the Calculus*.

door
Maurice
Schaeken

Wiskundigen kunnen toveren: zij scheppen met eenvoudige discrete ingrediënten een recept om complexe continue zaken te beschrijven. Deze truc heeft ook nog een naam: calculus. Ook Berlinski kan toveren. Met slechts letters en symbolen als hulpmiddelen probeert hij het verhaal van de getallen te vertellen. Het thema van zijn boek: de fundamentele theorie van de calculus.

Gelazer

Het verhaal begint met cijfers. De mensheid moet deze eerst onder de knie zien te krijgen. En dat gaat in verschillende stappen. De eerste is die van de gehele getallen: één geit, twee krijgers, drie speren. Dan die van de breuken: een gebroken kleitablet bestaat uit twee helften, een dag is een driehonderdvijfenzestigste jaar. Bovenstaande verzamelingen getallen hebben een ding gemeen, je kunt ze op een getallenlijn uitzetten. Kies een afstand als eenheid, de breedte van een duim, de dikte van een kiezel, het maakt niet uit wat. Eén betekent dan één duimbreedte, waar vier kwarten ingaan. Met het ontstaan van de meetkunde begint het gelazer. Hoe kan het nu zo zijn dat je wel de lengte van de schuine zijde van een driehoek kunt tekenen, maar dat deze op de getallenlijn niet bestaat.

Neem bijvoorbeeld twee lijnstukken van één en een rechte hoek. De driehoek die daaruit ontstaat heeft een schuine zijde. De lengte heeft een naam: wortel 2, je kunt die lengte ook aanwijzen in die driehoek. Maar wil je diezelfde lengte op een getallenlijn weergeven dan heb je een probleem: het ligt ietsje verder dan 1,4, maar weer ietsje minder ver dan 1,5. 1,41 is te weinig, maar 1,42 weer te veel. Wortel 2 past in hetzelfde rijtje als het monster van Loch Ness en de verschrikke-

lijke sneeuwman. Met een verschil: het niet-bestaan van het getal is bewezen, en wel ver voor het begin van de jaartelling.

Functies

De calculus laat zich echter niet makkelijk uit het veld slaan. Deze valkuil weet ze te vermijden. De getallenlijn krijgt gewoon aanvulling van een reeks niet-bestaande getallen, de irrationele, en het leven gaat door. Een functie neemt een getal en voegt daar een ander getal aan toe. Niet zomaar, maar volgens een bepaalde regel. Dat is alles. De implicaties hiervan gaan echter veel verder. Uitgezet in een coördinatenstelsel (twee loodrecht op elkaar staande getallenlijnen) ontstaan allerlei figuren. Strepen, bogen, parabolen, stijgende, dalende en golvende lijnen. Gezien de hoeveelheid vormen die functies kunnen beschrijven, valt het aantal verschillende soorten functies verbazingwekkend mee. Er zijn er niet zoveel! De simpelste is de constante functie, eigenlijk te flauw om mee te doen. Daarna komen de lineaire, kwadratische en allerlei andere machten van het eerste getal. Plus het omgekeerde: de wortel. Vervolgens de

exponentiële en hun tegenhanger de logaritmische, en golvende goniometrische. Dan heb je het grootste gedeelte wel te pakken.

Valkuilen

De volgende stap die de calculus neemt houdt zich bezig met veranderingen. De geleerden dokterden hiervoor de afgeleide uit. Dit beschrijft de mate waarin de waarde van een functie groeit of daalt. Toegepast op de werkelijke wereld zou je zoiets snelheid noemen. De tegenhanger hiervan heet de integraal van een functie. Gegeven een verandering beschrijft dit gereedschap de vorm van de oorspronkelijke functie. Zo opgeschreven lijkt het een logisch vervolghet verhaal. Toch heeft de calculus heel wat valkuilen moeten overwinnen en nieuwe dingen moeten uitvinden. Bijvoorbeeld het concept limiet. Zonder die zaten we nog steeds vast in Zeno's paradox. Die beweert dat het onmogelijk is om een bepaalde afstand af te leggen. Immers in een bepaalde tijd leg je de helft van die afstand af, over de helft van de resterende helft doe je weer een bepaalde tijd enzovoorts. Er blijkt dus altijd een helft van een helft over om te

overbruggen. Je zou dus nergens ooit kunnen arriveren.

Gesneden koek

Berlinski behandelt de ontstaansgeschiedenis van de calculus. Niet op een simpel droge manier, zoals die op de middelbare school erin gestampt wordt. De schrijver haalt er de hoofdrolspelers bij. Historische figuren als Newton, d'Alembert en Cauchy komen tot leven. Daarnaast is Berlinski van plan om het meeste te halen uit het handjevol letters die hem ter beschikking staan. De merites van dit boek liggen in de beschrijving van de stappen die deze tak van wiskunde heeft moeten nemen. Daarbij is Berlinski's taalgebruik verre van droog. De ironische situatie duidt op dat het moeilijkste van dit boek niet de wiskunde zelf is, maar het wel zeer plastische taalgebruik. De beginselen van calculus moeten immers gesneden koek zijn voor de bevolking van een instelling als deze.

A Tour of the Calculus. The Philosophy of Mathematics; David Berlinski; 332 pagina's, geïllustreerd, met index; uitgeverij William Heinemann, Londen, importeur: Nilson & Lamm, Weesp; ISBN 0434 09844 2; fl. 47,25

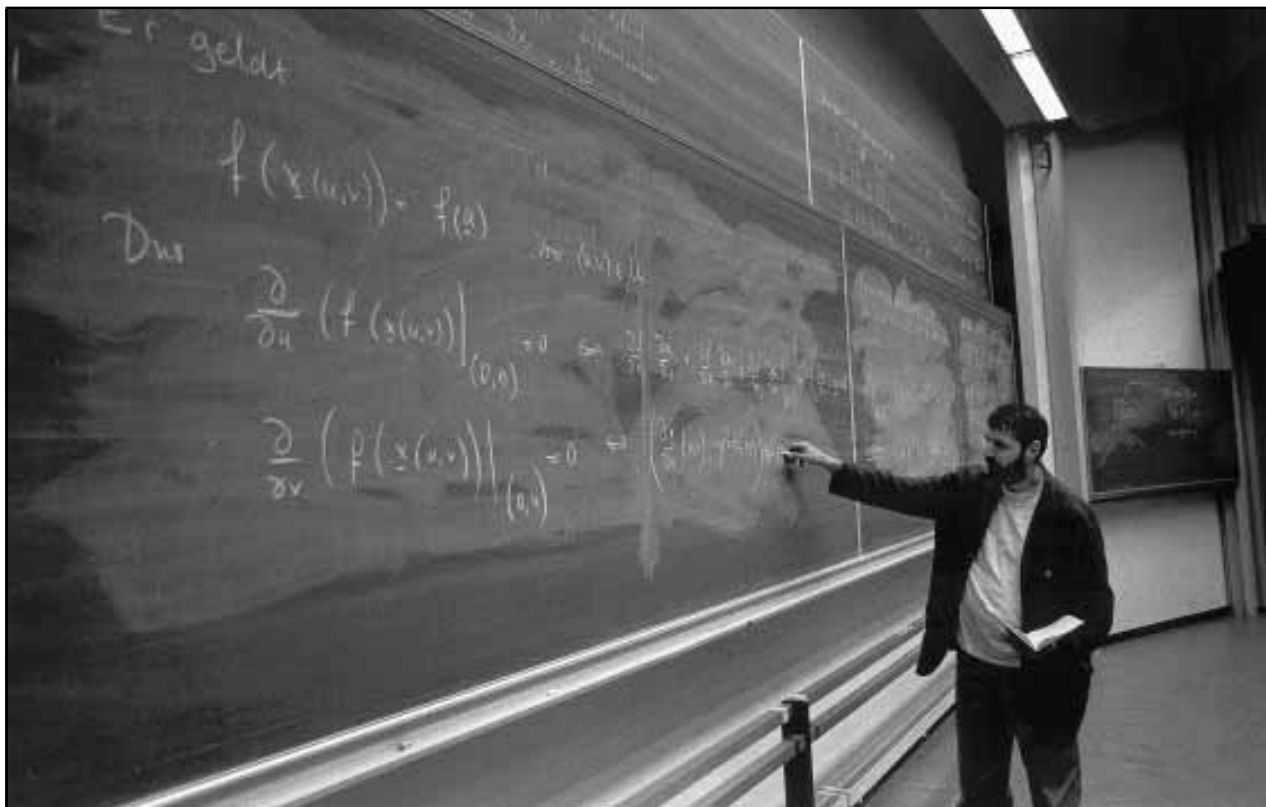

Foto: Bram Saey

Boekbespreking

Wat is een evenement?

door
Gerard
Merhoogt

Evenementen zijn belangrijk voor de werkgelegenheid en dus moet de dienst Economische Zaken daar ook aan bijdragen. Zo verwoordde Tinus Kanters één van de conclusies van het cultureel debat van vorige week in theater Het Klein. Kanters, organisator van onder meer Dynamo Open Air, constateerde met zijn forumgenoten Fulco Treffers (Virus) en Henk Algera (Eindhoven Festival) een wildgroei aan evenementen in Eindhoven. Die lopen niet alle-

maal even geweldig, wat weer een slechte uitstraling heeft naar andere evenementen. En dat heeft weer gevolgen voor sponsoring en subsidiëring. Coördinatie van alle evenementen zou ook geen slecht idee zijn.

Maar wat is een evenement? Virus, Dynamo, het Eindhoven Festival, Jazz in Lighttown, tot zover geen probleem. Maar een klein poëzieprogramma, een terrassen- of gildefeest of de oberrace? Zijn dat 'gebeurtenissen', een 'festivalletje', een 'culturele uiting'? Vrijwel iedereen in de zaal constateerde dat het ontbrak aan criteria voor gemeentelijke subsidiëring. Duidelijker was de rol van de sponsor: die eist steeds vaker een landelijke uitstraling van een evene-

ment. Het Eindhoven Festival en Jazz in Lighttown hebben er steeds meer 'last' van en kloppen bij de gemeente aan om hun festival net dat beetje meer te geven om de verlangde landelijke bekendheid te krijgen. Maar die subsidiepot is beperkt, zodat het Eindhoven Festival een jaar overslaat om geld te sparen.

Het grootste deel van de gemeentelijke begroting is voor structurele bijdragen aan voorzieningen als de bibliotheek, het Muziekcentrum en het Van Abbemuseum. Blijft over een pot van 180.000 gulden voor kleine en nieuwe initiatieven. De criteria daarvoor zijn al evenmin duidelijk. Is de doelgroep doorslaggevend? De al dan niet professionele organisatie

die de gemeentelijke subsidie gebruikt om de begroting sluitend te krijgen, of die de gemeente gebruikt om sponsors aan te trekken? Of gaat het om kwaliteit? Treffers: 'We vergeten bijna waar het om gaat. Zo wil Virus mensen over de streep trekken om ook eens andere dingen te zien, naast de bekende bandjes.' Tevens was er een roep om coördinatie van alle evenementen. Eigenlijk een taak van de VVV, maar die doet het niet, dus maar weer naar de gemeente. Wellicht is een onafhankelijke kunststichting een idee, iets dat in Rotterdam goed werkt, maar wel met een behoorlijk budget. Kanters benadrukte dat het niet altijd om geld gaat, als de gemeente maar mee wil denken om iets mogelijk te maken en faciliteiten verleent. Waarop de organisatie van Jazz in Lighttown

aankwam met het voorbeeld van 5000 gulden subsidie, om meteen daarna een grotere rekening te krijgen voor de huur van parkeerterrein en kosten voor de schoonmaak. Terwijl een concours hippique 50.000 gulden krijgt voor het herstel van het grasveld. 'Steu voor evenementen moet ook van de dienst Economische Zaken komen, die nu te kortzichtig denkt', betoogde Kanters. 'Het gaat niet alleen om de directe werkgelegenheid, het trekt veel mensen aan die flink wat geld omzetten.' Uit onderzoek bleek al dat de Eindhoven te weinig geld uittrekt voor evenementen in vergelijking met andere gemeenten. Maar helaas heeft de gemeenteraad de begroting voor cultuur al op slot gedaan.

Faculteitsberichten

Faculteitsberichten donderdagmiddag voor 15.00, uur op floppy disk, via bureau onderwijs, bij Cursor inleveren. De berichten worden maar één keer geplaatst. Een bericht voor meerdere faculteiten wordt éénmaal volledig en vervolgens alleen met verwijzing geplaatst. Samenvattingen langer dan tien regels worden geweigerd.

ALLE FACULTEITEN

Lezingencyclus VIA: 'Wonen in hoge dichtheden'

Stedebouwwerenging VIA organiseert een lezingencyclus. Dit jaar is het thema 'Wonen in hoge dichtheden'. Aangezien de aardbol nu redelijk volgebouwd begint te raken, stelt VIA zich de vraag hoe vol vol nou is en wat de stand van zaken op dit moment is in Nederland en andere landen. Niet alleen het bouwkundige aspect wordt belicht, maar ook de impact van het leven in grote steden op het menselijk gedrag. Ook kijkt men naar toekomstperspectieven: wat zijn mogelijke groeiscenario's voor Nederland en wat zijn gevolgen hiervan op de leefkwaliteit?

Er zullen vier lezing plaatsvinden, elk met een eigen invalshoek:

- 6 mei: dr. Wim Heys (onder voorbehoud, let op posters) ('De invloed van hoge dichtheid op het menselijk welzijn');
- 14 mei: Adriaan Geuze ('Voorbeeldplannen in Nederland');
- 21 mei: ir. Teun Koolhaas ('Een extreme situatie');
- 28 mei: ir. Yap Hong Seng ('Verschillende dichtheidsscenario's voor Nederland').

Alle voordrachten worden houden in de Trafalgar Pub, Dommelstraat 20, 20.00 uur.

De Europese Week '97 zoekt organisatoren

De Europese Week is een tweemaaljaarlijks studentencongres. Ruim 400 Europese studenten komen hiervoor naar Eindhoven. De Europese Week '97 wordt gehouden van 14 t/m 19 april 1997 en heeft als thema 'See the world, what about Europe'. Wie samen met zo'n 25 andere studenten deze week wil organiseren, kan zich melden op kamer W&S 3.16, tst 4750.

BOUWKUNDE

Lichte draagconstructies (7P670)

Herkansing: Lichte draagconstructies (7P670), dinsdag 18 juni, voormiddag.

Tussencolloquia

- Harold van de Ven ('Bouwsysteem voor een kantine-eetzaal complex voor legerbasis van de koninklijke landmacht') donderdag 25 april, 13.30 uur, HG 5.95.
- A.J.J. Schirris ('Vertakkende constructies') dinsdag 7 mei, 14.30 uur, Videoroom HG 4.95.

Eindcolloquium

- Ilya Verstappen ('Toetsingsregels voor stalen bogen') vrijdag 3 mei, 13.30 uur, HG 5.95.

ELEKTROTECHNIEK EN INFORMATIETECHNIEK

Fysica voor E (3B460)

Er wordt een herkansing georganiseerd voor het tentamen Fysica voor E (3B460) (PP-fase) op dinsdag 18 juni, van 14.00-17.00 uur.

PP-colloquium

- Jacques Terken, IPO ('Techniek en menselijke waarneming') woensdag 1 mei, om 10.45 uur, in collegezaal E-hoog.

Samenvatting:

Het Instituut voor Perceptie Onderzoek houdt zich bezig met onderzoek van de menselijke waarneming. Hoofddthema is het verbeteren van de interactie tussen mensen en apparatuur. Dit veronderstelt dat we bij het ontwikkelen van apparatuur rekening houden met de mogelijkheden en beperkingen van de gebruikers, waarbij de gebruikers zeker geen homogene groep vormen. Dat vergt niet alleen kennis van de moge-

lijkheden en onmogelijkheden van de techniek, maar ook van de wijze waarop mensen met apparatuur omgaan en met de informatie die door apparaten wordt aangeboden. Dit zal aan de hand van een aantal concrete voorbeelden worden uitgewerkt, waarbij tevens mogelijkheden voor onderzoek door studenten duidelijk zullen worden.

TECHNOLOGIE MANAGEMENT

TEMA

Wetenschapsfilosofie (OL100)

Ter voorbereiding op het tentamen d.d. 18 juni om 14.00 uur, is er woensdag 29 mei van 10.45 tot 12.45 uur in zaal 10 van het auditorium een bespreking van oude tentamens. Er zal aandacht besteed worden aan de foute antwoorden cq berekeningen bij voorafgaande tentamens.

WERKTUIGBOUWKUNDE

Veiligheid van voertuigen (4L100)

Het tentamen voor dit vak wordt mondeling afgenomen in de maand juni op de kamer van ir. W. Witterman. Aanmelding is mogelijk tijdens het laatste college. Ipv een mondeling tentamen is het mogelijk om een scriptie over een in overleg te bepalen onderwerp te schrijven.

ALV WSV Simon Stevin

Op donderdag 25 april houdt het 39e bestuur der WSV Simon Stevin haar vierde Algemene Ledenvergadering. Deze wordt gehouden in W-hoog 3A.07 en vangt aan om 20.00 uur. De overwerkdeur is open van 19.45 uur tot 20.00 uur.

Herkansingtentamen Vervoerstechnologie (4L020)

Het herkansingtentamen en vervangende sessie voor het tentamen in augustus van het vak Vervoerstechnologie (4L020) zal op maandag 13 mei 's middags mondeling plaatsvinden. Aanmelden bij het secretariaat Vervoerstechnologie, W-hoog 4.133 (tussen 9.30 en 12.00 uur)

WISKUNDE EN INFORMATICA

Ontwerp van parallelle programma's

It hetgeen in Cursor 29 staat, is er op 9 augustus van 9.00-12.00 uur gelegenheid tot het afleggen van een herkansingsexamen Ontwerp van parallelle programma's (2L700).

D-colloquium Informatica

- dr.ir. C. Hemerik ('Programmeertalen en implementatiemethoden') woensdag 1 mei, om 10.45 uur, HG 6.09.

Instructie 1C162

Deze Inleiding kwantitatieve aspecten van Bedrijfskunde op 1 mei komt te vervallen. Data voor de instructie worden: woensdag 8, 15, 22 en 29 mei en donderdag 6 juni, zaal pav. NP18.

STAN ACKERMANS INSTITUUT

Eindvoordrachten

* Wiskunde voor de Industrie

- ir. J.D. van der Werff ten Bosch ('A model for air sparging-induced transport of oxygen in saturated porous media') vrijdag 26 april, om 13.30 uur, in HG 6.03.
- ir. M.T.M. Penders ('Matching, as simple as ABC') vrijdag 26 april, om 14.45 uur, HG 6.03.

Wrang en hard beeld van Baskenland in Salto al Vacio

'Ik vind de film niet echt gewelddadig, er zitten niet veel bloedige scènes in. Maar de hele sfeer is het wel', vertelt de Spaanse regisseur Daniel Calparsoro over zijn debuut 'Salto al Vacio'. In een achterbuurt van Bilbao onderhoudt Alex haar familie met de handel in drugs en wapens. Anders dan de meeste films in het genre van de *nouveau violence* geeft Calparsoro het geweld een duidelijk sociale dimensie, in plaats van het een gegeven op zich te maken. 'Salto al Vacio', oftewel 'Sprong in de leegte', maakte zo'n indruk op de Spaanse top-regisseur Pedro Almodovar, dat hij Calparsoro's tweede film produceerde. 'Pasajes' ('Passages') is volgende maand op het filmfestival in Cannes te zien.

door Gerard Verhoogt

Alex pleegt met Toño, Esteban en Javi een half mislukte overval: ze hebben wel wat wapens buitgemaakt, maar een agent heeft Esteban herkend. De film begint met een nerveuze scène in de vluchtauto, waarin een macho Esteban en idem Javi druk pratend proberen om de situatie meester te worden. Alex' rust keert pas weer als ze veilig in bed ligt, nadat ze ook nog alle familietwisten en verwijten over zich heen heeft gekregen. De wapens verkopen ze later aan een paar corrupte agenten in de Esteban's woonwagen.

Resultaat: een dode en Esteban zonder duim. Als Alex een baantje als lijfwacht aanneemt bij de hondengevechten wordt ze gedwongen om twee mannen dood te schieten.

Ondanks al deze hectische gebeurtenissen gaat het vooral om de persoon van Alex. In het begin is ze nauwelijks als vrouw herkenbaar en de andere leden van de bende behandelen haar ook niet als zodanig. Naar de buitenwereld is ze een spijkerharde vrouw, in feite zoekt ze naar een beetje respect, harmonie en warmte, zonder dat ze erg sentimenteel over doet over het gemis. Die warmte hoopt ze te krijgen van Javi, die zich echter verre van haar houdt. Zo wordt Alex constant beheerst door de situatie, in plaats dat ze die naar haar eigen hand

zet. Zoals ze ook niet kan verhinderen dat haar broer, een junk, vermoord wordt door Esteban, die is toegetreten tot een semi-officieel doodseskader. Calparsoro: 'Ook in het echte Baskenland is het feit dat iemand verslaafd is reden genoeg om hem te vermoorden.'

Levensrecht

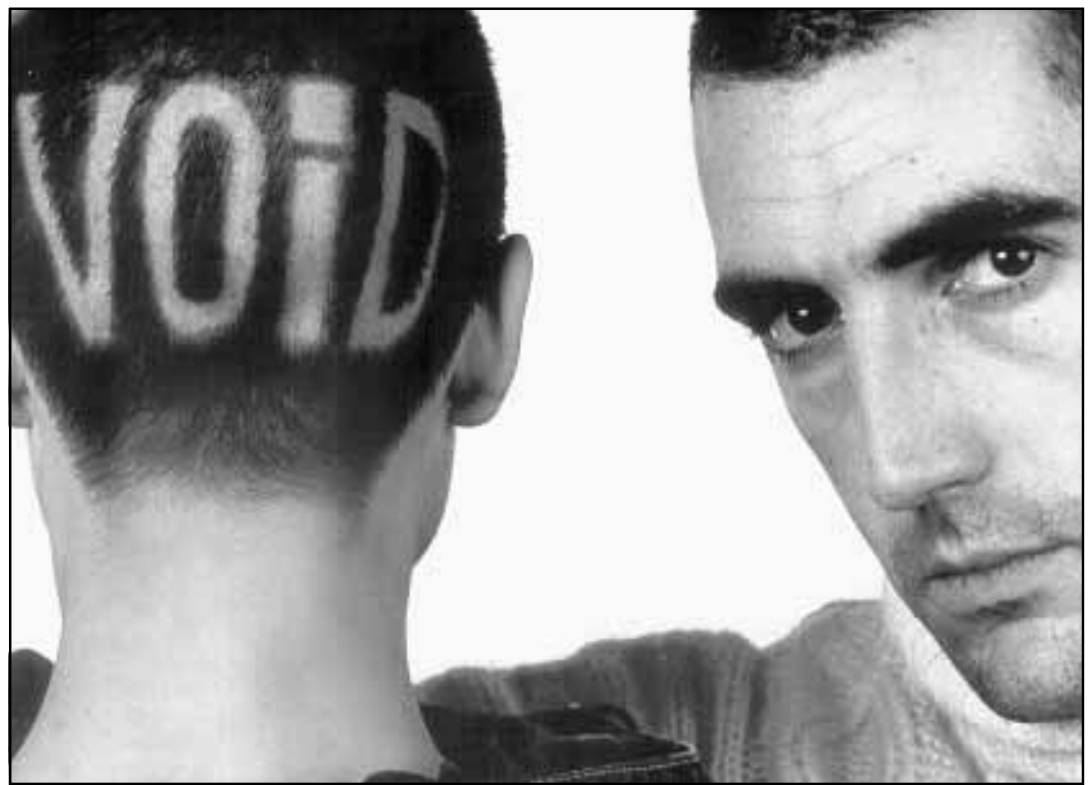
Voor de opnames verbleef de crew twee maanden in een achterbuurt van Bilbao. Die werd daarna platgelegd om plaats te maken voor appartementen. Hoofdrolspeelster Najwa Nimry woonde 18 jaar aan

de overkant van die wijk, zonder die andere wereld echt te kennen. Nimry: 'Ik had eerst veel moeite met Alex en haar zwarte kleren, gedrag en gemillimeterde haren, waar VOID (Leegte) achterop geschoren is. Maar hoe langer ik in die wijk woonde en de filmkieren ook buiten de opnames droeg, hoe meer ik begreep dat die kleren en dat gedrag bij haar horen.' Calparsoro vertelt dat hij vroeger zelf in een dergelijke buurt woonde en er zijn vrienden had, hoewel niet zo crimineel als in de film. Dat hielp om de film zo levensrecht mogelijk over te laten

komen. Om geen tijd en geld te verspillen (de film werd gemaakt met leningen van vrienden) plande hij alle (moeilijke) shots exact van tevoren, terwijl de film de indruk geeft van een uit de hand gedraaide documentaire. Vooral de chaotische opnames in de woonwagens plaatsen de kijker midden in de actie, waar je je nauwelijks aan kunt onttrekken. De onrust wordt nog vergroot door het gebruik van een groothoeklens, die een desoriënterend en nog nerveuzer effect geeft. De hele film geeft de toeschouwer een documentaire-achtig gevoel, waarbij je niet merkt dat er acteurs aan het werk zijn. De Nederlandse première van 'Salto al Vacio' is op 2 mei in Plaza Futura.

Regisseur Daniel Calparsoro en het achterhoofd van hoofdrolspeelster Najwa Nimry.

Foto: Argus

AGENDA

A O R Vrijdag 26 april
Vanaf 14.00 uur: Pubgames.

Zondag 28 april
Steven Segal bewijst zijn lenigheid weer eens in 'Under Siege 2'; bovenbar, 21.00 uur.

Maandag 29 april
De Iraanse film 'Bashu' draait in de benedenbar, 21.00 uur.

Woensdag 1 mei
Dynamo's armworstelwedstrijd.

Studium Generale Donderdag 25 april
'Farewell to my Concubine', film van Chen Kaige; collegezaal 4; auditorium.

Woensdag 1 mei
De voorstellingen van Theatre du Bilboquet zijn een maffe mengeling van theater, muziek en cartoons. De voorstelling 'Corviscope' is een ode aan de pioniers van de stomme film. Vanaf 11.45 uur, blauwe zaal, auditorium.

Donderdag 2 mei
Open Podium Pop: Lunatics on Pogosticks, Dogma en Shit Happens

laten duchtig van zich horen met grunge, folk en melodieuze gitaarrock. Vanaf 20.00 uur in het auditorium.

Tentoonstellingen Tot 28 april
Band-diaserie over het dagelijks leven in China in de hal van het HG.

Tot 20 mei
Studentenwerk rond het thema 'Reflectie'; KSA-ruimte op vloer 4, HG.

Uit in de stad Donderdag 25 april
Optreden van ska-pioniers The Specials in De Effenaar.

'Herman van Veen in Concert' loopt t/m zaterdag in de Stadsschouwburg; het Noord-Nederlandse Toneel speelt vanavond Shakespeare's 'Othello'.

Diversion danst de productie 'Maxen' in Plaza.

Vrijdag 26 april
Motorpsycho en Candybar Planet geven een concert in De Effenaar.

Zaterdag 27 april
Muzikale Mama's Babies (met Silvia Hollestelle, ex-lid van Fay Lovsky

begeleidingsband) spelen songs en mime in 'Damn me!'; Stadsschouwburg.

Zondag 28 april
Guy Forsyth en James Armstrong geven een concert in De Effenaar.

Papaplu presenteert 'Let the spirit never die' naar Van Morrison. In Grand Café Berlage.

Optreden van S.F.D (Sphinkhuizen, Fennis en Dideren) met dynamische blues-jazz-funkfusie in Kaffee de Groot.

Maandag 29 april
100 jaar film/Plaza Futura: 'Theorema' van Pasolini.

Dinsdag 30 april
Cabaretier Pieter de Rijk speelt 'Mag ik es met je praten?' in de Stadsschouwburg.

Literatuur in De Effenaar: Raamwerk presenteert podiumbeest H.J. van de Bold en Popcorn Party Gedichten.

Groot Koninginnefeest op het Wilhelminaplein.

Woensdag 1 mei
Harrie Jekkers en 'Het geheim van de lachende piccolo' zijn t/m vrijdag te zien in de Stadsschouwburg; het Nationale Toneel speelt 'Fraulein Else'.

Cultuur

Ska, blues en Popcorn Party bij De Effenaar

Eind jaren zeventig werd de wereld verblijd met bands als Madness en The Specials: de vrolijke ska-muziek deed zijn intrede. Even explosief als het kwam, verdween het weer na enkele jaren. Tot voor kort dan toch, want de ska werd weer opgepikt en beleefd een tweede golf op de grote georganiseerde swing-avonden. Vandaar dat een aantal oude pioniers uit dit vak hun weg naar het podium weer gevonden heeft. Daaronder ook The Specials, bekend van hits als 'Much too Young', 'Message to Rudy' en 'Gangsters'. Nu komen ze echter live in De Effenaar, op 25 april. Naast oude nieuwe muziek is er ook aandacht voor nieuwe oude muziek: blues van de Guy Forsyth Band & James Armstrong. Forsyth begon met zijn band in 1990 in het Amerikaanse Austin. Hij ontwikkelde zijn eigen stijl, vooral door het gevarieerde gebruik van de mondharmonika, ondersteund

door de virtuoze gitarist Keith Bradley. Oudgedienden Rich Chileri en Gil T. verdienden hun sporen eerder bij grote bluesnamen als Bo Diddley en John Lee Hooker. Bruce Bromberg, eigenaar en producer van Hightone Records en ontdekker van Robert Cray, komt nu met zijn nieuwste ontdekking: James Armstrong. Nadat hij onder meer met Rickie Lee Jones en Albert Collins had gespeeld, begon hij zijn eigen band met een dynamisch en modern bluesgeluid, met aandacht voor de blues-traditie. Op zondag 28 april te zien en te horen bij De Effenaar. Op Koninginnedag slaan de organisatoren van twee programma-onderdelen van De Effenaar hun handen ineen: het literaire programma Raamwerk en het Dance Department. Een aantal schrijvers is uitgenodigd met het verzoek om een typisch Popcorn-gedicht te schrijven en ze dragen het zelf voor op de desbetreffende muziek. Daarna is het de beurt aan Herman J. van den Bold, die vaak wordt omschreven als 'een podiumbeest dat gehoord wil en moet worden'. Een tamelijk luidruchtig iemand dus, die ook zijn bundel 'Deksels katers' presenteert.

ISO versterkt HBO-profiel

door
Hanne
Obbink
HOP

Studentenorganisatie ISO krijgt volgend jaar twee HBO-studenten

in zijn bestuur. Zo hoopt het ISO duidelijk te maken dat het niet meer alleen aan universiteiten actief is. Aan het begin van dit studiejaar veranderde het ISO zijn naam officieel van 'Inter-universitair' in 'Inter-stedelijk' Studenten Overleg. Daarmee gaf het ISO aan dat

het, net als zijn tegenhanger de LSVb, ook in het HBO werkt. Dat deed het overigens al eerder, getuige het feit dat ook twee jaar geleden al een HBO'er ISO-bestuurslid was. De voorzitter van het bestuur komt komend jaar nog gewoon van een universiteit, die van Limburg. Het

is Maarten Stienen (22), student gezondheidswetenschappen en vice-voorzitter van de Maastrichtse universiteitsraad. De twee HBO'ers in het bestuur zijn Annetje Oomen (22), student antroposofische gezondheidszorg aan de Hogeschool Leiden, en de Eindhovense HEAO'er Rens Cappon (24). Met Cappon heeft het ISO-bestuur ook een vertegenwoordiger van een politieke jongerenorganisatie - namelijk de JOVD - in zijn gelederen. De beide an-

dere bestuursleden studeren aan de Universiteit Utrecht: rechtenstudenten Elisabeth Pietermaat (20) en psychologie-student Niels Mineur (24). Het bestuur is afgelopen zaterdag door de algemene ledenvergadering van het ISO gekozen. Vanaf 6 juli is het officieel in functie.

Arbeidsmarkt hoger opgeleiden trekt iets aan

De arbeidsmarkt voor schoolverlaters uit het HBO is vorig jaar iets aangetrokken. Voor mensen die met een universitair diploma naar werk gingen zoeken, was het in 1995 bijna net zo moeilijk als in 1994. Dat blijkt uit de jaarlijkse *Enquête beroepsbevolking* van het Centraal Bureau voor de Statistiek, die gisteren verscheen. Wie in 1995 direct na het verlaten van het HBO werk zocht, deed daar gemiddeld tien maanden over. Dat is twee maanden minder dan het jaar daarvoor, en even lang als in 1993. Voor wie vanuit een universiteit de arbeidsmarkt op kwam, verbeterde de situatie vorig jaar nauwelijks. In 1995 kostte het hem elf maanden een baan te vinden, een maand korter dan in 1994, maar nog altijd drie maanden langer dan in 1993. Schoolverlaters uit het lager en middelbaar beroepsonderwijs en uit mavo, havo en vwo deden er minder lang over - namelijk negen maanden - om werk te vinden dan mensen die uit het hoger onderwijs kwamen. Het CBS heeft opnieuw duidelijke verschillen per richting vastgesteld. In alle sectoren van het onderwijs zijn het degenen met een technische opleiding die het snelst werk vinden. Een uitzondering is in dit opzicht het HBO: daar deden de economen het nog beter. Ook blijkt dat vrouwen nog steeds langer naar werk zoeken dan mannen en dat de woonplaats van schoolverlaters uitmaakt: in het westen vindt men doorgaans sneller een baan dan elders in Nederland.

door
Hanne
Obbink
HOP

Toekomst Elektrotechnisch ingenieur

De Elektrotechnische Vereniging (ETV) van de TU Delft houdt woensdag 15 mei een symposium over 'De toekomst van de elektrotechnisch ingenieur'. Afgeezanten van de ministeries van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en vertegenwoordigers van bedrijven als Siemens, Exact en British Telecom zullen hun visie geven over de toekomstperspectieven van de elektrotechnisch ingenieur. Kosten voor deelname bedragen voor studenten fl. 7,50. Aanmelden bij: ETV, tel. 015-2786189.

Survivalrunners zwoegen in zomerse temperaturen

Vermoeid en besmeurd kwamen ze over de finish, de deelnemers aan de koppelsurvivalrun van zondag 21 april. Wie denkt dat afzien alleen gebeurt in ijzige kou en regen vergist zich. Zomerse temperaturen maakten dorstig en oververhitting speelde de deelnemers parten. Daarbij kwam nog dat door een ware zandstorm de Oirschotse Heide veel weg had van een heuse woestijn.

door
Lisa
Mattemaker

De Challenge, voor de vierde maal georganiseerd door studentensurvivalvereniging All Terrain, is een koppelsurvivalrun voor verschillende categorieën. 's Morgens werkte men een parkoers af van 20 kilometer met hindernissen, onder auspiciën van de Nederlandse Survival Bond. De winnaars waren de Belgen Jean Luc Broycckere en Ervin Boelens in 2.44 uur. Aan deze run deden dertig

koppels mee, waaronder slechts één vrouwenkoppel, en wel van All Terrain. Na ruim zes uur kwamen Christine van Donselaar en Francine Jansen over de finish. Hun commentaar op de uitputtingslag: 'Survival betekent dat je je fysieke grenzen moet verleggen, je bent namelijk vastbesloten om elke hindernis te nemen, al weet je niet hoeveel tijd je dat gaat kosten. Het bijzondere aan een koppelrun is dat je elkaar daarbij helpt, het is echt teamwerk. De keuze van je partner is dan ook erg belangrijk. We mochten zelfs over de hoofden van twee Friezen lopen om een moeilijke hindernis te nemen, dat was wel heel gaaf.

's Middags streden dertig koppels voor de titel van Nederlands studentenkampioen met een run over 14 kilometer met hindernissen, mountainbiken en kajakken. John Buitjes en Peter Linssen, beiden uit de gelederen van All Terrain, waren het snelste studentenkoppel in 2.38 uur. Buitjes prolongeerde hiermee zijn titel. Meerdere koppels van All Terrain stonden hun mannetje en legden beslag op de tweede, derde, vijfde en zesde plaats. De Challenge in Eindhoven staat in de survival-wereld bekend als een redelijk gemakkelijke run, maar dat was dit jaar zeker niet het geval, met name door het vele mulle zand dat het zicht en het

lopen sterk bemoeilijkte. Vele van de honderd recreantenkoppels beten hun tanden stuk op het lange of korte parkoers. 'Als je 20 kilometer run ongetraind uitloopt en alle hindernissen hebt genomen, dan ben je wel een ongelooflijke bikkel', aldus Maarten Angement van All Terrain.

Grote verschillen

Moeilijke hindernissen werden meervoudig uitgezet om wachttijden te voorkomen. Bij het niet volbrengen van een hindernis moet je je startbandje inleveren, dit betekent een straf tijd van twee uur. Voor de een is het uitlopen van de run de prestatie, terwijl een ander koppel gaat voor een snelle tijd. Opvallend was het dat er ook bij de recreanten maar enkele vrouwenkoppels deelnamen. Later op de dag waren files bij verschillende hindernissen onvermijdelijk, wat toch een behoorlijke vertraging opleverde. Hiervan werd door sommigen

gebruik gemaakt om in het zonnetje tot rust te komen of ervaringen uit te wisselen, andere deelnemers konden het niet zo waarderen. Om zeven uur namen de laatste doodvermoeide koppels het nog op tegen de stormbaan van de kazernes, de laatste hindernis voor de finish. De organisatie van een survivalrun is een krachttoer op zich. Met het opbouwen en afbreken van het parkoers is men zeker een week bezig. Vertegenwoordigers van de bond lopen bovendien alle hindernissen na om te controleren of alles wel veilig opgesteld is. 'Zondagochtend waren de eerste koppels voor de NSB-run gestart en het was niet helemaal duidelijk of de hele tocht al door begeleiders bemand was. Gelukkig bleek het vals alarm', aldus Annette van den Boom, coördinator van de Challenge. Ook zij ziet er zelf ook niet meer ongevend uit. De dag eindigt met een barbecue voor de 150 vrijwilligers die als begeleiders op de verschillende posten aanwezig waren.

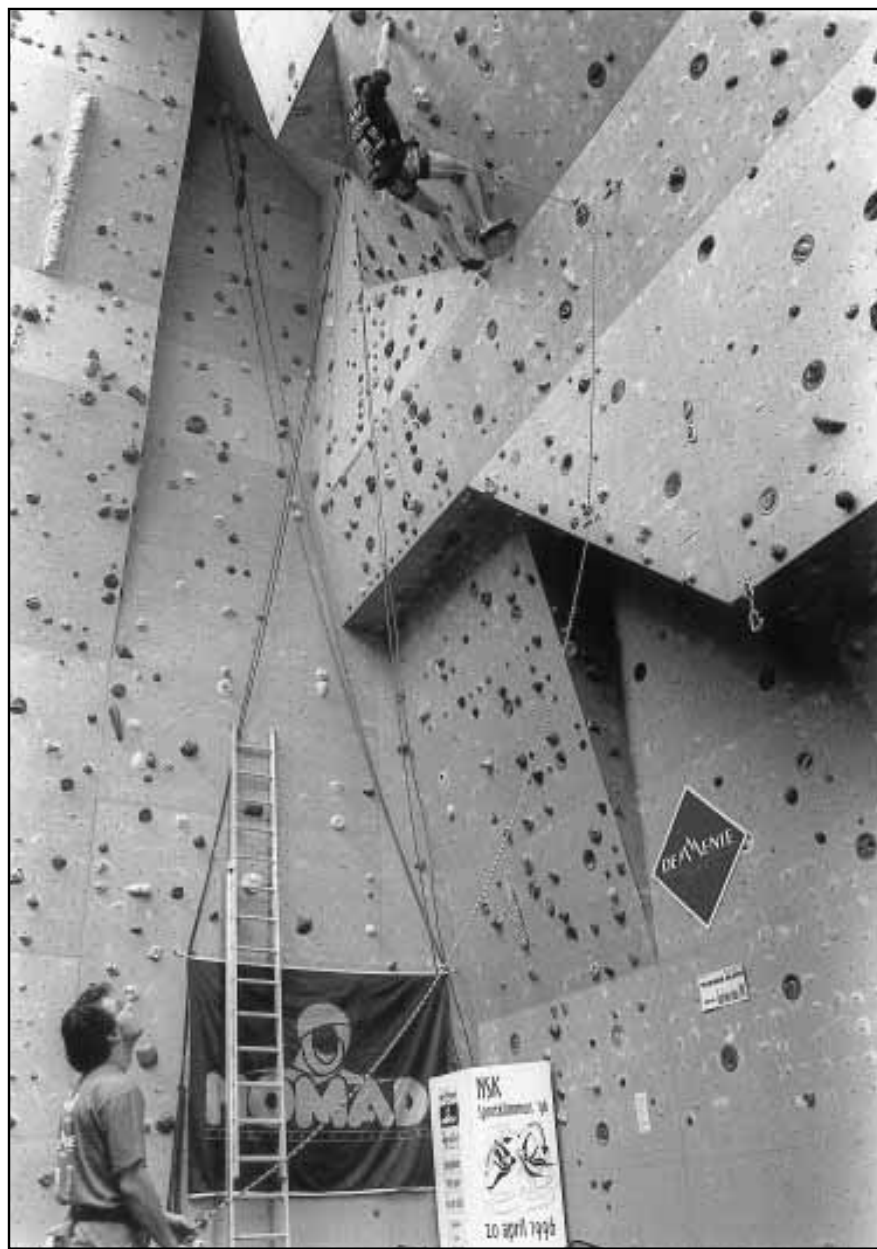
Kracht onderarmen allesbepalend bij NSK Sportklimmen

door
Rob
Kools

De Eindhovense Studenten Alpen Club (ESAC) viert dit jaar haar vierde lustrum. Reden genoeg om het NSK Sportklimmen te organiseren. Deze NSK vond zaterdag plaats in het klimcentrum 'Neoliet'. Het is tegen de natuur van veel klimmers om met warm weer binnen te gaan klimmen. Klimmen is een echte buitensport. Bij een wedstrijd binnen zijn echter de omstandigheden altijd gelijk en dat vergemakkelijkt de beoordeling. De grepen op de vijftien meter hoge muur hebben allemaal een nummer en een bepaalde kleur. Zo kan men direct zien hoe hoog iemand gekomen is. De kleur geeft een route aan met een bepaalde moeilijkheidsgraad. Zestig studenten deden mee aan het NSK, waaronder 16 vrouwen en 44 mannen. Vrouwen en mannen bestrijden elkaar in aparte competities. Hoewel gewicht, techniek en inzicht belangrijk zijn in deze sport,

is de kracht in de onderarmen bepalend. Snelheid is niet belangrijk, hoe hoog een klimmer komt wel. In de kwalificatie-rondes beklimmen de studenten enkele 'gemakkelijke' routes. Vallen stond in deze rondes gelijk aan 'einde wedstrijd'. Zij die de finale bereikten, moesten 'on-sight' gaan klimmen. Dit betekent dat ze de route vooraf mochten lezen, dat ze niet mochten zien hoe hun collega's het aanpakten en dat ze één voor één aan de beurt kwamen. Erg spannend was het dat de laatste finalist, Dirk Mol, ook het hoogste eindigde. Deze deelnemer klimt pas anderhalf jaar. Hij kwam net niet helemaal boven; de voorlaatste greep werd hem noodlottig. Bij de vrouwen won de Groningse Wilma Renkema. De beste ESAC-er, Marcel Heemskerck, eindigde op een achtste plaats. Naast deze prijzen was er ook een wisselbeker voor het beste team. Die beker verhuisde van Twente naar Maastricht.

Snelheid is niet belangrijk, hoe hoog een klimmer komt wel. Foto: John Claessens

Taiwanese selectie favoriet op Attila-korfbaltoernooi

door
Gino
Koenraad

Op 27 en 28 april organiseert Attila het grootste studentenkorfbaltoernooi van Europa. Met 24 teams uit Taiwan, India, Armenië, Polen, Duitsland, Engeland en Nederland is het toernooi sterk internationaal getint. De Eindhovense studentenkorfbalvereniging -vernoemd naar de Hun die bezweek aan een over-

dosis alcohol - organiseert de jaarlijkse krachtmeting dit jaar voor de veertiende keer. De wedstrijden vinden plaats in het sportcentrum. 'Het is opvallend dat er weer geen Belgische teams meedoen', vertellen Marc Kepers en Ineke Olde van de organisatiecommissie. 'België maakt in het topkorfbal samen met Nederland toch de dienst uit. Het schijnt dat de Belgen eind april tentamens hebben.' Ook zonder Belgen heeft het toernooi een sterke bezetting met 24 ploegen uit zeven verschillende landen. De vraag was evenals voor-

gaande jaren weer groter dan het aanbod, waardoor de toernooicommissie afwijzingen heeft moeten versturen. Met slechts twee zalen in het sportcentrum ter beschikking kunnen niet meer dan het huidige aantal ploegen deelnemen. Als volgend jaar de derde hal gebouwd is, hoopt Attila het toernooi nog te vergroten. De Taiwanese juniorensselectie, die twee jaar geleden won, zal opnieuw favoriet zijn samen met de winnaar van vorig jaar, Melmac uit Tilburg. Kepers en Olde verwachten ook goede prestaties van de eigen teams. Attila zal met vier

ploegen deelnemen: twee teams met studenten en twee met oudstudenten. De Armeense studentenploeg heeft het toernooi serieus opgevat. Zij kwamen een week voor aanvang van het toernooi aan om te acclimatiseren. Het niveau van de ploeg uit India is nog een vraagteken. Zij doen dit jaar voor het eerst mee. Op vrijdag 26 april zullen de eerste teams aankomen. Zij brengen hun bagage naar het sportcentrum, waar ze gedurende het toernooi de nachten doorbrengen. De volgende dag beginnen de wedstrijden om 9.00 uur. De partijen

spelen zich af in de zalen van het sportcentrum om toernooiverstoring door slecht weer te voorkomen. 's Avonds dineren en feesten de deelnemers in de AOR. Op zondag starten de wedstrijden weer vroeg in de ochtend. Rond 15.00 uur is de finale gepland. De deelnemers spelen in vier poules van zes teams, waarvan de beste twee doorgaan naar twee finalepoules van vier. De beste ploegen daaruit ontmoeten elkaar in de finale. Na de finale reikt Ben Crum, de ex-coach van het Nederlands korfbalteam, de prijzen uit.

Sporters moeten gericht getest worden

Sport

Waar legt een topclub als Ajax bij de begeleiding van haar spelers de accenten en waarom heeft deze vereniging zoveel jong talent in huis? Drs. Jos Geijsel stelde zaterdag tijdens zijn betoog op de sportinformatiemarkt, georganiseerd door Isis, dit soort zaken aan de orde. Naast Ajax begeleidt Geijsel als sportfysioloog ook het Nederlandse volleybalteam in hun gang naar de Olympische Spelen in Atlanta. Al deze topsporters krijgen een op de persoon afgestemde training en worden vaak getest. 'Wat stellen deze testresultaten nu eigenlijk voor en wat kunnen we ermee?', vroeg Geijsel zich hardop af.

niets van terug op de trainingen. Geijsel herinnerde zich dat hij de trainer eens vroeg wat er met de testresultaten werd gedaan. Die antwoordde dat het gewoon een standaardprocedure was. Geldver-

spilling en demotiverend voor de spelers.

Shuttle run

'Spelers moeten op geheel andere wijze presteren dan duursporters. Toch hanteerden veel trainers tot voor kort dezelfde trainingmethoden om conditie op te bouwen', beweerde Geijsel. Spelers moeten in staat zijn om gedurende de hele wedstrijd snel te blijven accelereren en op topsnelheid te lopen. Deze sprints zijn echter van hele korte duur. Daar dient de training dan ook op afgestemd te zijn. De Coopertest geldt als de methode om het conditiepeil te testen. Voor spelsporters is Geijsel echter voorstander van de zogenaamde shuttle run. Deze testvorm kent twee uitvoeringen; één voor het onderzoeken van de sprintsnelheid en één om het uithoudingsvermogen te meten. Bij de sprinttest rent men vijf maal stukjes van vijf meter op en neer. Het gaat hierbij om tiende van seconden, waarbij men op tabellen kan nagaan op welk ni-

veau men zit. Bij het testen van het uithoudingsvermogen kijkt men naar de zuurstofopname van de spieren. Telkens loopt men stukken van twintig meter, waarbij door een signaal wordt aangegeven wanneer te vertrekken. Geleidelijk voert men het tempo op en wordt er gekeken hoe lang men de tempoversnellingen kan volgen. Ook hierbij geven tabellen uitkomst over het niveau. 'Bij de begeleiding van Ajacieden ligt grote nadruk op het voetwerk van de voetballers', aldus Geijsel. 'Dat begint al bij de jeugd. Op alle mogelijke manieren moeten zij hindernissen nemen, alles op hoge frequentie. Het zenuwstelsel van kinderen ontwikkelt zich allereerst in de armen, de benen blijven achter. Daarom traint men de jonge benen intensief bij de Ajax-jeugd. Door de jaren heen herhalen deze oefeningen zich. Lichtvoetig balspel is het resultaat.' Om zijn bewering te staven toonde hij een video waarin duidelijk naar voren kwam dat deze oefeningen een buitengewone coördinatie en wendbaarheid opleverden bij de Ajax-spelers.

Atlanta

Verder toonde Geijsel ook nog de testresultaten van het Neder-

landse volleybalteam van 16 april 1996 ten opzichte van 22 augustus 1995, net voor de EK-finale tegen Italië. Het team bleek na twee weken vakantie -zoals verwacht- vetter, maar kon daarentegen hoger springen en sneller sprinten dan vorig jaar. 'In de komende drie maanden kunnen we de ploeg in topvorm krijgen. Als we eerder zouden beginnen, zijn ze opgebrand voor ze in Atlanta aankomen', aldus een stellige Geijsel. Zo'n voorbereidingsperiode lijkt erg kort, maar met alweer een sheat met testresultaten van vorig jaar onderbouwde hij zijn bewering. In slechts drie weken tijd kon een duidelijke conditionele vooruitgang geboekt worden. Het gehele team bleek bij de tweede shuttle run een gemiddelde hartfrequentie te hebben die ruim tien slagen per minuut lager lag dan bij de eerste. 'Door veel korte interval prikkel je de snelle spiervezels, die zodoende ook een bepaald uithoudingsvermogen ontwikkelen.'

door
John
Buitjes

Het Nederlandse hockeyteam ging vroeger éénmaal per jaar naar Papendal om daar een conditietest op de loopband te doen. Geijsel verleende de hockeyers enige jaren geleden zijn diensten. Het team verafschuwde de test en zag er ook

Stormloop op cursus bedrijfsfitness

door
Jan
Ummels

Ook secretaris Harrie Roumen laat zich niet onbetuigd in de fitnessruimte. Hier testert hij de ergometer.
Foto: John Claessens

De cursus bedrijfsfitness voor medewerkers van de TUE is goed aangeslagen. De eerste testcursus zat binnen twee dagen vol. De zestien deelnemers zijn inmiddels onder leiding van sportleraar en fysiotherapeut Frits Niemans van start gegaan. Met veel inzet en overgave werken ze aan hun conditieverbetering. De zestien cursisten, waaronder zes vrouwen, zijn enthousiast over dit initiatief. Dat geldt ook voor de staf van het sportcentrum die voor de nodige ondersteuning zorgt. Directeur Jack de Mooy: 'Het loopt geweldig. We hebben al zo'n vijftig aanmeldingen binnen. En dat terwijl de eerste groep alleen bedoeld was om bekendheid te geven aan het bedrijfsfitness.' Ook

Edo Storm, organisator van het project, is enthousiast. 'Half augustus kunnen we beginnen met de mensen die nu nog op de wachtlijst staan. Hieruit worden dan nog twee groepen cursisten samengesteld.' De medewerkers die zich voor het bedrijfsfitness hebben aangemeld, zijn volgens De Mooy bijzonder gemotiveerd. Hij verwacht dan ook dat zij na de aanlooplessen individueel verder kunnen gaan met de oefenprogramma's voor verbetering van de lichamelijke conditie. Uiteraard nog steeds onder begeleiding van Niemans. Deelnemers aan de TUE-bedrijfsfitness kunnen kiezen uit twee trainingvormen: fitness met gewichten en cardifitness. De lessen worden gehouden op woensdag van 16.30 tot 17.30 uur. Informatie hierover kan men krijgen bij de balie van het sportcentrum.

Sport kort

Binnenkort

Atletiek in Tilburg

Donderdag 16 mei (Hemelvaart) en vrijdag 17 mei vindt in Tilburg het ABAB Nederlandse Studenten Kampioenschap Atletiek individueel plaats. Aan dit evenement doen jaarlijks ruim 500 studenten van alle universiteiten en HBO's in Nederland mee.

Alle atletiekonderdelen (lopen, werpen, springen) komen aan bod. Er wordt gepresteerd op individuele titel, met uitzondering van de estafettes. Op alle onderdelen zijn medailles te behalen voor de beste drie deelnemers. Bovendien is er een beloning voor de meest opvallende prestatie van het kampioenschap en voor de ludieke koppelloop.

De organisatie is dit jaar in handen van de Tilburgse Studenten Atletiek Vereniging Parcival, in samenwerking met Pendragon, de overkoepelende organisatie van alle studenten-sportverenigingen in Tilburg. Het evenement vindt beide dagen plaats vanaf 11.30 tot 17.00 uur, op de atletiekbaan in het sportpark aan de

Goirleseweg, nabij het Willem II-stadion. Inschrijving staat open voor WO- en HBO-studenten. Informatie: Ronald Veerbeek, tel. 013-5360529, of bij Pendragon, tel. 013-4663012.

Uitslagen Pusphaira zegeviert

Het eerste elftal van Pusphaira heeft afgelopen zondag een eenvoudige 0-4 zege behaald op WSJ 1 uit Tilburg. Door deze overwinning houdt Pusphaira de kansen op plaatsing voor de nacompetitie in eigen hand.

Overige uitslagen:

Wilhelmina Boys 7 - Pusphaira 2-4-3
Unitas '59 10 - Pusphaira 3-3-1
Acht 4 - Pusphaira 4-0-3
DBS 11 - Pusphaira 5-1-2

Tantalus-vrouwen tweede

Tantalus 1 heeft het bijna altijd moeilijk in uitwedstrijden. Dit weekend werd er uit gespeeld tegen Jumping Crabs uit Bergen op Zoom. Bij de rust stond men al met vijftien punten achter. Tantalus kwam nog

wel dichterbij, maar toen om werd geschakeld naar een zone-defence werd de achterstand uiteindelijk alleen nog maar groter. Met een 82-55 nederlaag ging men naar huis. Tantalus 2 moest uit tegen BC Moons en had het mede door afwezigheid van een aantal spelers moeilijk tegen het Helmondse team. Ze kwamen vrij snel al op een achterstand van een paar punten. Daarna konden ze niet meer dichterbij komen en bleven steeds achter de feiten aan rennen. Na een kleine opleving in de tweede helft werd dan toch de laatste wedstrijd van dit seizoen verloren: 77-64. Het eerste vrouwenteam speelde dit weekend de laatste twee wedstrijden van het seizoen. De inhaalwedstrijd tegen Springfield '75 was vrijdagavond een matige wedstrijd. De aanvalsspelletjes liepen slecht, maar door een goede defentie werd er nipt gewonnen met 46-40. De tweede was tegen BC Moons. Nadat ze de thuiswedstrijd van de Helmondse vrouwen heel ruim gewonnen hadden, verloor de wedstrijd nu toch wat minder soepel. Vanwege blessures werd er op safe gespeeld met het oog op het komende Internationaal Basketball Toernooi en het NSK. Door ook deze

wedstrijd te winnen (26-55) zijn de dames op de tweede plaats in de competitie geëindigd en zullen er binnenkort nog promotiewedstrijden gespeeld worden.

Taveres speelt gelijk

Afgelopen vrijdag heeft Taveres 1 5-5 gespeeld tegen Valkenswaard 4 en komt hiermee drie punten onder de koploper, tegen wie ze de volgende en laatste wedstrijd moet spelen. Ze moet dan dus met 7-3 winnen om kampioen te worden. Taveres 2 heeft met 6-4 verloren tegen Cosmos 7 uit Veldhoven en moet waarschijnlijk vanwege een vijfde plaats een promotie/degradatie-wedstrijd spelen. Verder heeft Taveres 3 5-5 gespeeld tegen MTTV '72 3 uit Mierlo en Taveres 4 gelijk tegen Stiphout 12 uit Helmond.

Vertigo wint

Afgelopen zondag heeft Vertigo in Venlo haar eerste twee overwinningen van dit outdoor-seizoen behaald. De eerste wedstrijd tegen Airbreakers (Rotterdam) werd gewonnen met 11-8 en de tweede wedstrijd

tegen het combinatieteam 077/DDT (Venlo/Enschede) werd gewonnen met 14-10.

Agenda

April

Atletiek

27 Batavierenrace, Nijmegen/Twente
28 NSK Marathon, Rotterdam

Korfbal

27-28 Attila Int. Tournament, Eindhoven

Tennis

24-25-26 NSK Tennis outdoor, Groningen

Voetbal

25-26 NSK Zaalvoetbal, Enschede

Mei

Basketbal

4-5 Tantalus toernooi, Eindhoven

Schuimbekken

'Zo mijnheer Geelissen, bent u er klaar voor?' Sander was er helemaal niet klaar voor. Hij was pas drie dagen geleden begonnen met leren. Dat bleek een iets te opti-

mistische planning te zijn geweest. In een laatste wanhoopspoging had hij de hele nacht doorgeleerd. Maar de laatste zestig bladzijden van het dictaat was hij niet meer doorgekomen. 'Ik ben er helemaal klaar voor', loog Sander. 'Goed dan, laat ik met een makkelijke vraag beginnen, want een goed begin is het halve werk', zei de hoogleraar vriendelijk. 'Wat is het werkterrein van de bedrijfseconomie?' 'Nou', zei Sander, 'bedrijven hè.' Uit de open blik van de professor maakte Sander op dat dat antwoord misschien niet helemaal voldoende was. 'Eeh.. de bedrijfseconomie probeert zeg maar de economische aspecten van het bedrijfsmatige handelen te beschrijven. Vraag en

aanbod zijn daarbij onder andere bijvoorbeeld best wel belangrijk zeg maar. En kostenaspecten en dergelijke komen ook vaak aan bod bij deze specifieke tak van de economie als het ware.' Sander baalde. 'Jezus wat een onzin zit ik uit te kramen', dacht hij. 'Maar waarom stelt die vent dan ook zo'n oppervlakkige vraag. Daar kan je toch alle kanten mee uit.' De docent schreef iets op het schrijfblok dat voor hem lag. 'Okee', zei hij, 'laat ik een iets specifiekere vraag stellen.' 'Shit', dacht Sander. 'Wat zijn de verschillen tussen een monopolie en een vrije markt bij het streven naar maximale winst?' Sander moest ontzettend nodig een scheet laten. Die twee potten koffie om wakker te blijven hadden zijn maag geen goed gedaan. 'Nou', zei hij terwijl hij zijn billen zat sa-

men te persen, 'bij een monopolie is er maar één ondernemer min of meer. Dus de marginale kosten moeten equivalent zijn aan de marginale opbrengsten bij wijze van spreken. Dus dat is waar de rechte lijn die curve snijdt, laat ik het zo zeggen. Bij een vrije markt is dat min of meer precies andersom.' Het was Sander gelukt om hem onhoorbaar te laten ontsnappen, maar hij was duidelijk te ruiken. 'Wat was de vernieuwende invloed van Keynes in de economie', probeerde de docent nog. 'Keynes was de uitvinder van de Keynesiaanse economie zou je kunnen zeggen. Keynes had namelijk zo iets van 'tot nu toe hebben ze het niet goed begrepen', laat ik het zo zeggen. Dus toen had hij zoiets van...'

ken van de toog af te halen en op de grond te zetten toen Sander al binnenkwam. 'Snor, doe mij maar drie bier.' De uitbater van de Schuimkraag trok de tapkraan open en wachtte met een glas in zijn hand tot het leidingwater uit de kraan was. Sander steunde zijn hoofd in zijn handen en keek naar het oneindige. 'Mondelingetje verkloot?', vroeg de Snor. Sander liet een lange, harde scheet.

Prati

Schuimbekken is een wekelijks terugkerend feuilleton over een groep studenten, die als vaste uitvalsbasis voor hun activiteiten het café De Schuimkraag hebben.

Cursiefjes

Cursor kan geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook ontstaan door niet tijdig, onjuist of het niet plaatsen van advertenties

Aangeboden

Nieuw aanbod: **inruil-kleuren-tv's** van erkende reparateur v.a. fl. 75,-. Thuisbezorgen binnen Eindhoven mogelijk voor fl. 15,-. Tel. 2430696, ook voor reparaties.

Telefoonkostenteller fl. 45,-, faxselector fl. 130,-, verzenden mogelijk. Tel. 020-6855425.

486-DX40 + moederbord (VLB), 1 Mb VGA-kaart, I/O controller + IDE-kabels, 4 * 1Mb 30 pins geheugen, fl. 225,-. Tel. 2438969 (Roy).

Tenten (nieuw): 3 en 4 pers. lichtgewicht koepelmodellen, evt. met extra bagageruimte fl. 100,-. Plus rugzakken 65 liter, nieuw, lichtgewicht fl. 80,-. Mummy slaapzakken nieuw: fl. 35,-. Tel. 077-3519642.

Gevraagd

Student die een **computeranimatie** kan maken van een oosters gebouw, tegen betaling. Info: H.I.Nerminer@stud.tue.nl.

Waar heeft het **OPTUE** de fl. 1.600.000,- van 1995 gelaten?

Assistent (m/v), ca. 1 dag/week, fl. 15,-/uur netto. Taken: uitwerken rapporten (WordPerfect), voorbereiden presentaties, literatuuronderzoek, chauffeursdienst. Prof.dr.ir. G. Brussaard, tst. 3890 of tel. 2434013.

De Talentendatabank, werving- en selectiebureau voor afgestudeerde academici, zoekt **top-talent**. Ga je binnenkort afstuderen? Bel dan op om je in te schrijven: 071-5157520.

Organisator? Sporters? Sportorganisator? Word bestuurslid bij het overkoepelende sportorgaan voor de Eindhovense studentensporten, de **ESSF**. Kom langs op het sportcentrum of bel tst. 3232.

Waar heeft het **OPTUE** de fl. 1.600.000,- van 1995 gelaten?

Anders

Open Footloose Danskampioenschappen 11 mei, zaal de Harmonie, Hoogstraat 310. Info 2452574 (Bregje) of 2122981 (Paul).

Smashing Pumpkins of 2 Unlited. In de AOR, het studentencafé, hoor je de eerste in de schuifbar en de tweede in de hoofdbar.

Zin in een leuk **volleybaltoernooi**, lekker eten en een spetterend feest? 25 en 26 mei Tamartoernooi. Schrijf je nu in, bel 2465357 (Hoang) of 2514298 (Hilde).

Gratis caravan!!! Op een vakantiepark, en nog geld toe. Als je in de vakantie recreatiewerk wil doen, vraag dan om informatie: barrym@surf.phys.tue.nl.

Met weinig poen iets avontuurlijks doen? Via **SIW Internationale Vrijwilligersprojecten** kun je werken én vakantie vieren met andere jongeren in ruim veertig landen. Bel 030-2317721.

In 1996 fl. 300,- voor het **OPTUE** en 2 miljoen voor 2.500 TUE'ers.

Maak kennis met het **zweefvliegen** bij de ZES. Voor slechts fl. 50,- all-in kun je meedoen aan ons kennismakingsweekend. Bel 2442060 (Jurjen).

Wil je meer dan alleen maar kennismaken met de **ZES?** Voor 200 gulden kan je de hele maand mei ieder weekend mee gaan vliegen. Bel 2442060 (Jurjen).

Laat de taal het woord doen. Leuke **taalreizen** tegen aantrekkelijke prijzen!! Spaans, Frans, Italiaans, Engels, Duits. Bel of schrijf voor informatie: Plus Taalreizen, Herengracht 340, 1016 CG Amsterdam. Tel. 020-6225166.

Vanaf nu is het blad de **SUPporter** van de vakgroep BPU op te halen op vloer 10 zuid in de SUPporthoek.

Eindhovense Kroegentocht!!! 22 & 23 mei,

11 pils + T-shirt voor fl. 15,-. Verkoop va. 3 mei, 17.00-19.00 uur in de Mensa.

Gay Sportclub Kourous Eindhoven zoekt volleyballers, badmintonners, zaalvoetballers, zwemmers en conditiotrimmers. Nieuw: studentenorting!!! Info: 2854276 (Bas) of 2524003 (Esther).

Cursus '**Christelijke geloof**': vier avonden met informatie over geschiedenis en inhoud christendom. Start 7 mei, 20.00 uur, HG 1.27, kosten fl. 10,- (cursusmateriaal). Info+opgeven: 2448355 (Egbert).

Leen een CD! **CD-uitleen** 'de Discotheek' in de centrale hal (HG) biedt een keuze uit 2700 titels voor slechts fl. 1,- tot fl. 1,50. Nieuwe titels: Diversen - Spirits of Nature 2; Blur - Parklife; The Scene - Arena; Debbie Gibson - Anything is possible; Gordon - Alles wat ik ben; Prodigy - Firestarter; Bad Religion - The Gray Race; Nina Hagen - Freud euch.

Temponorm onredelijk? Die van ons niet: 17 km/h. De **Demos Stepestafette**, zaterdag 11 mei. Inschrijven of info: tel. 2440969.

Als je het niet doet om een prestatie neer te zetten, doe het dan voor de lol of het **gratis bier**: de Demos Stepestafette.

Fiets gejat? Pak de step! Doe mee aan de Demos Stepestafette op zaterdag 11 mei. Bel 2440969 voor meer info of een inschrijfformulier.

Eens lekker uitwaaien? Ga mee met het introductieweekend van **zeilvereniging Boreas** op 11 en 12 mei. Bel 2550031 (Bart) of 2440959 (Robert).

Leer hoe leuk zeilen is en ga mee met het **Boreas Introductieweekend** op 11 en 12 mei. Bel 2550031 (Bart) of 2440959 (Robert).

In 1996 fl. 300,- voor het **OPTUE** en 2 miljoen voor 2.500 TUE'ers.

Eindhovense kroegentocht!!! 22 & 23 mei, **11 pils** + T-shirt voor fl. 15,-. Verkoop va. 3 mei, 17.00-19.00 uur in de Mensa.

Dirk gaat donderdag 2 mei **poolen**. Zin om mee te gaan? Even Dirk bellen! Tst. 4266.

Praktijkervaring opdoen en ook nog een vergoeding krijgen? Kom dan snel langs bij **SPG Project Management** in het Alphacentrum, kamer 47 en 48, of bel 2448252.

Wacht niet tot je afgestudeerd bent!! Maak nu kennis met het bedrijfsleven bij **SPG Project Management**. Kom langs in het Alphacentrum tegenover paviljoen, of bel 2448252.

Striptease! Nee, dat niet maar wel een show rond de jaren '20 en '30. Beleef het op de Academy Award-uitreiking. Dinsdag 21 mei.

Integrand houdt nieuwe sollicitatierondes voor bestuursleden van alle studierichtingen! Kom langs voor info (Alphacentrum, kamer 53), of bel ons: tst. 3395.

De lente in je hoofd en te ongeduldig om op de zomer te wachten? Dit jaar organiseert IEEE SB Eindhoven (E&IT) een studiereis met bestemming **Italië**. leeesb@em.ele.tue.nl.

roeren die met ethiek, techniek en samenleving te maken hebben. Prof.dr.ir. P. Kroes die tot voor kort aan de TUE doceerde, behandelt de verkenning van het spanningsveld tussen techniek en samenleving. 's Middags wordt een aantal workshops gehouden over uiteenlopende onderwerpen. Zo begeleidt Tonny Brouwers van het Bureau

Symposium over techniek en samenleving

Zaterdag 4 mei houdt de Nederlandse ingenieursvereniging Niria een symposium over het spanningsveld tussen techniek en samenleving, met als titel: 'Hé jonge ingenieur, hoe ver ga jij?'. Tijdens het ochtendprogramma zullen vijf sprekers zaken aan-

medische en Gezondheids-technologie van de TUE een workshop over medische technologie en ethiek. Later op de middag is er een debat over 'Wat is de waarde van het voeren van beroepscode?'. Het symposium wordt gehouden in het Congrescentrum van de Jaarbeurs te Utrecht, van 9.00 tot 17.00 uur. Deelnamekosten bedragen voor studentleden fl. 42,-, voor studenten fl. 60,- en voor anderen fl. 80,-. Voor informatie en aanmelding: Niria Congresbureau, tel. 070-3522141.

MAANDAG 29 APRIL

Gesloten i.v.m. brugdag Koninginnedag

DINSDAG 30 APRIL

Gesloten i.v.m. Koninginnedag

WOENSDAG 1 MEI

Heldere tomaten-groentesoep
Nasi goreng, gebakken ei, plakje ham, saté met satésaus, atjar tjampoer
Vla met slag of fruit

VEGETARISCH

Heldere tomaten-groentesoep
Zilvervlies-nasi
Gebakken ei
Temphe in santensaus
Atjar tjampoer
Vla met slag

DONDERDAG 2 MEI

Gebonden aspergesoep
Gebakken kabeljauw
Apart ravigottesaus
Worteltjes met doperwten
Frites, appelmoes
Fruit of vla met slag

VEGETARISCH

Gebonden aspergesoep
Omelet gevuld met aardappels en groenten, apart botersaus
Appelmoes
Fruit of vla met slag

VRIJDAG 3 MEI

Heldere kip-groentesoep
Spaghetti, tomaten-vlees-paprikasaus
Gemalen kaas
Rauwkostsalade
Vla met slag of fruit

Bekijk maar

door
Jannigje
Gerritzen
&
Willem van
Rossum

Down the drain

Elke student die studiefinanciering ontvangt, krijgt regelmatig *De Informatiekrant* van de Informatie Beheer Groep (IBG) in de bus. De laatste versie liep vertraging op. Vlak voor het verschijnen greep Ritzen hoogstpersoonlijk in. De reden hiervoor was 'verwarrende terminologie'. In *De Informatiekrant* wordt namelijk gesproken over een 'prestatiekening', aangezien in de wet ook zo naar

het nieuwe studiefinancieringssysteem wordt verwezen. Volgens Ritzen is de gemiddelde student echter niet slim genoeg om te begrijpen dat met deze term hetzelfde wordt bedoeld als de meer gebruikelijke naam 'prestatiebeurs'. Het gevolg: de gehele oplage van zo'n 225.000 stuks werd vernietigd. Dat zijn toch weer 46.000 gulden die de papiervernipperaar verorbtert. Het is duidelijk dat Ritzen zijn eigen studententijd alweer vergeten is, want omgerekend kom je uit op 18.400 pilsjes! Zomaar weggegooid. Zonde.

Blauw bloed is goed

Wie ambitieus is en wat wil bereiken in het leven moet hard studeren, een doctorandustitel halen en solliciteren bij een multinational. Niet dus. Volgens een onderzoek van de UvA verhoogt de felbegeerde bul de kans op een topbaan niet. Nee, een adellijke titel, die moet je hebben. Dit is te lezen in het weekblad *Folia*. Wenkbrauwen fronsen zich bij deze toch ietwat ouderwets aandoende stelling. De maatschappij van rangen en standen was toch allang afgebroken in Nederland?

We leven toch in een tijd van onbegrensde mogelijkheden. Feit blijft dat een edelman/vrouw tegenwoordig nog altijd ruim tien keer zoveel kans heeft op een topfunctie als een 'gewone' academicus. Volgens onderzoeker J. Dronckers zijn de geleerden van de elite tegenwoordig meer gesloten. Ook tussen universiteiten onderling bestaan verschillen. De meeste hoge maatschappelijke functies komen terecht bij Leidse studenten. Maar dat is niet zo verwonderlijk; ruim eenderde van de adel studeert in die stad, terwijl Leiden slechts een kwart van de afgestudeerden levert. Nader onderzoek wijst uit dat eigenlijk

alleen de Groningse studenten minder kansen maken. Dat komt door de afgelegen ligging van die universiteit. De vraag die natuurlijk blijft hangen is: 'Waarom?'. Waarom hebben adellijken meer kans op een topbaan? Komt dat alleen door de titel, of hebben de hedendaagse edelen bijzondere adellijke kwaliteiten die hen voor het topmanagement aantrekkelijk maken? Wanneer dat laatste het geval zou zijn, is er goed brood te verdienen in een cursus 'Adellijke geschiedenis, leefwijzen en omgangsvormen'. Daarmee is meteen weer een topbaan geschapen, namelijk als directeur van zo'n cursusinstituut. Helaas moet je daarvoor wel van adel zijn.

Bonnetjesregen

Een grootscheepse politieactie afgelopen weekeinde in het centrum van Eindhoven. Wie dronken

door de binnenstad toerde was het haasje. Volgens politiewoordvoerder Peter van Moorsel past de actie in de filosofie van de hele regio. Mensen moeten zich in

het verkeer verantwoordelijk gedragen. Maar gezien het aantal bekeuringen valt het met dat verantwoordelijkheidsgevoel flink tegen. Ruim vierhonderd bekeuringen werden uitgeschreven. Die waren niet allemaal voor drankmisbruik; dertig automobilisten reden onder invloed. Van hen waren er drie te ver heen om hun roze papiertje te mogen houden. Veertig bonnen gingen de deur uit voor het niet dragen van autogordels. Acht mensen stapten zonder rijbewijs achter het stuur en vier hadden hun karretje niet verzekerd. Verder onderschepte de politie een gestolen bromfiets en twee verboden wapens. Het merendeel van de boetes ging echter naar foutparkeerders. Maar liefts 377 wagens stonden verkeerd. Dit hoge aantal is overigens te wijten aan de wedstrijd PSV-NEC. Fietzers moeten overigens ook goed uitkijken. Wie ladderzat op zijn krotje aangehouden wordt kan zijn autorijbewijs kwijtraken. Nadat de politie het in beslag genomen heeft, beslist de officier van justitie of de dronkelap het papiertje terugkrijgt. En dat komt hard aan! Je gaat, je bewust van je aanstaande alcoholische gesteldheid, speciaal op de fiets naar 't Stratumseind en dan mag je op eens niet meer autorijden. Echt veilig ben je dus alleen in een taxi. De actie was niet eenmalig. Voor wanneer de volgende op het programma staat? Dat wil de politie natuurlijk niet verklappen.

Mannelijk naakt

Studenten staan bij de niet-studerende bevolking bekend om hun drankzucht en constante geldgebrek. Zelf doen ze er overigens alles aan om dit beeld te bevestigen. Toen er door VIA, een ondervereniging van Cheops, een bouwkundig tripje naar Wenen en Boedapest werd georganiseerd, lieten de excursiegangers zich niet onbetuigd. In Boedapest, een voormalig Oostblok-land, was de schnaps zeer betaalbaar. Studenten zouden geen studenten zijn als ze dan niet even behoorlijk inkopen gaan doen. Als je echter toch al dit lekkers in je bezit hebt, is het moeilijk om er af te blijven. Een paar van de bouwco's lieten zich de eerste avond in Boedapest dan ook van hun beste kant zien. Zij nodigden zichzelf bij de chauffeurs uit om samen wat van het ingeslagen lekkers naar binnen te werken. Toen de busbestuurders afhaakten, besloten de

bouwkundigen het feesten nog enige tijd voort te zetten in de bar van het hotel. Die was al gesloten, maar de Hongaarse gastheren hadden er geen moeite mee als de party-animals hier doorfeestten. Ze mochten zelfs hun eigen drank en muziek meenemen. Twee van hen hadden echter al zoveel gedronken dat zij het spontaan op een strippen zetten. Wat hen bezielde om hier aan te beginnen blijft onduidelijk. Misschien noopte geldgebrek hen ertoe om als professioneel stripper wat bij te beunen, of was dit toch een eenmalige actie? Een van de twee, de Duitser Knut Kruse, is overigens geen onbekende van Cursor. Hij is al eens te gast geweest in de rubriek *Buitenlandse Zaken*. Daar meldde hij dat hij in het begin 'Kontaktschwierigkeiten' had. Zo te zien is hij daar aardig van genezen. De andere stripper, de vierdejaars bouwkundestudent Bart Valkenburg, heeft na afloop van zijn uitkleedpartij nog een slok van een ander alcoholisch goedje genomen. Het flesje dat hij aan zijn lippen zette bleek zijn eigen Hugo Boss aftershave te bevatten. Voordeel daarbij was dat hij 's morgens in ieder geval niet zo uit z'n bek meurde.

De Duitser Knut Kruse (links) en vierdejaars bouwkundestudent Bart Valkenburg tijdens hun spontane strip-act. Foto: Extern

